

Sağlıklı beslenmenin gizli kahramanı: YUMURTA

YUMURTA, sağlıklı ve doğal beslenme için yaratılmış bir gıdadır. Uzmanlar ve doktorlar tarafından tavsiye edilen yumurta tüketimi, sağlıklı beslenmenin temel taşlarından. Anne sütü ile kıyaslanabilecek nitelikte olan yumurta, yüksek sindirilebilirlik oranına sahiptir ve vitaminler başta olmak üzere çeşitli mineralleri de önemli oranlarda barındırmaktadır. Yumurta sektörü beslenme, istihdam, ekonomiye katkı ve ülke ihracatına olumlu etkileri açısından önemli ve gelişen bir sektördür.

Türkiye, yumurta üretimi konusunda dünyada iyi bir konuma sahiptir ve hem iç piyasada hem de ihracatta güzel bir performans sergilemektedir. Ülke son yıllarda hem yumurta tavuğu sayısında hem de yumurta üretiminde düzenli bir artış göstermiştir. Coğrafi konumu sayesinde Türkiye, sektörde avantajlı bir durumdur ve pazar ülkelere yakındır. Çabuk bozulan yumurtayı kısa sürede pazara ulaştırma avantajına sahiptir. Sektör yem **sanayi**, kafes, suluk ve yemlik gibi araç ve gereç yapımı, aşı ve ilaç **sanayi** ve gıda **sanayisinin** gelişmesine de katkıda bulunmaktadır.

Dünyada yıllık yumurta üretimi 98 milyon ton civarında. Türkiye'nin yıllık yumurta üretim miktarı 1.3 milyon ton ve ihracatı ise 200 bin ton civarında. Ülkemizde 110 milyon adet yumurta tavuğu bulunmaktadır. (Tanımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü-TEP-GE)

Sektördeki en önemli sorun ise salmon hastalıklarının yayılma riskidir. Biyogüvenlik önlemleri ve hijyen standart-

Milletvekilliği meslek değil

■ **EROL Mütercimler** diyor ki: "Milletvekilliği bir meslek değildir. Bu bir görevdir. Emekli maaşları kabul edilemez, emekli maaşları iptal edilsin. Bu konuda şiddetli mücadele edelim."

■ **C ve Sistem Programcılar Derneği Online Python Programlama Dili ve Uygulamaları Kursu** düzenliyor. Kurs gerçek zamanlı olup, dersler interaktif olarak yapılıyor. Detaylı bilgilere csystem.org web sitesinden ve 0542 222 07 93-0533 527 43 38 numaralı telefonlardan ulaşılabilir. Python Programlama Dili özellikle veri analizinde, yapay zekâ ve makine öğrenmesinde tercih ediliyor. Dilin popülaritesi son yıllarda oldukça arttı.

Tartışılması gereken KHK'lar

RESMÎ Gazete'nin 28 Haziran 2024 sayısında 14 adet Cumhurbaşkanlığı kararı yer alıyor. Bunlardan birisi, 14 adet fâkülle ve enstitünün kurulması yanında 21 adet fâkülle, yüksekökol ve enstitünün kapatılmasına ilişkin bir karar. Bu kadar çok sayıda fâkülle, yüksekökol ve enstitünün açılması ve özellikle kapatılması yönündeki kararın irdelenmesi gerekir.

Bir diğer dikkat çekici karar; Artvin, Bitlis, İstanbul ve İzmir'de bulunan bazı alanların, orman sınırları dışına çıkarılması yolundaki tam 156 sayfadan oluşan bir Cumhurbaşkanlığı kararı. Orman arazisinden çıkarılan bu yerlere Orman Kanunu'nun 16'ncı maddesi uyarınca karar verildiği belirtiliyor ancak bu madde de bu şekilde açık bir hüküm olmadığı gibi, tek bir imza ile verilecek kanun hükmündeki kararın geçerliğinin tartışılması gerekir. Av. A. Erdem AKYÜZ

YETER SÖZ MİLLETİN

Yalçın BAYER

Faks: (0212) 677 03 20
(0212) 677 03 27

ybayer@hurriyet.com.tr
Twitter: @Yalcinbayer

GÜNÜN SÖZÜ

"Hükümetler aldıkları oyu kâr sayıyorlar ama bu davranışın ülke ekonomisine bedeli ağır oluyor. İnsan kaynakları darboğazı, verimsizleşen ekonominin dışına itilen kuşaklar ortaya çıkıyor." Ümit UYSAL

ları bu açıdan çok önemlidir. Ayrıca, küresel piyasalardaki fiyat dalgalanmaları ve ticaret politikaları da sektörü etkileyen faktörler arasında yer almaktadır. Gübre konusu da ayrıca sıkıntılı bir husustur. Ülkemizde, etçi tavuk ile beraber yıllık 5.5 milyon ton civarında tavuk gübresi oluşmaktadır. Tavuk gübresi, uygun koşullarda işlenmediği takdirde çevre kirliliği ve insan sağlığı yönünden sakıncalar barındırmaktadır.

Sektörün sürdürülebilir büyümesi için modern üretim tekniklerinin benimsenmesi, ihracat pazarlarının genişletilmesi ve devlet desteklerinin artırılması kritik önem taşımaktadır. Türkiye, dünya tavuk yumurtası piyasasında söz sahibidir. Rekabet gücünü artırarak global arenada daha güçlü bir konuma gelebilmek için yenilikçi stratejiler ve etkin politikalar geliştirilmelidir.

Dr. Abdullah EŞİDİR

Rizeli hemşeriler

ALTI ılı aşkın bir süredir Sağlık Bakanı olan Dr. **Fahrettin Koca**'nın görevinden alınmasıyla boşalan Sağlık Bakanlığı'na, İstanbul'un Rizeli Sağlık İl Müdürü olan Prof. Dr. **Kemal Memişoğlu** atandı. Çaykur Rizespor Asbaşkanı olan **Memişoğlu**'nun babası **Fehmi Memişoğlu**, 1983-87 yılları arasında Rize'den milletvekilliği yapmıştı. **Koca**'nın bakan yardımcılığını ise yine Rizeli Dr. **Suayip Birinci** yürütüyordu.

BİLİYOR MUSUNUZ? ■ **ESENYURT** Belediye Başkanı Prof. Dr. **Ahmet Özer**, paylaşma ve dayanışma duygumuzun en güzel temsilci olacak aşevinin açılışının bugün 13.00'de yapılacağını açıkladığını... ■ **TÜRKİYE**-Suriye sınır hattında bulunan Anadolu ve Mezopotamya bölgesinde yüzyıllarca hüküm süren Hititlerin bölgedeki en önemli yönetim merkezi olan Karkamış Antik Kenti'ne yapılan koruyucu çatının tamamlandığının açıklandığını...

3 AYDA 3.4 BİN YANGIN

■ **TEKİRDAĞ** Büyükşehir Belediyesi İtfaiyesi'nin 31 Mart tarihinden bugüne kadar il genelinde 3 bin 485 olaya müdahale ettiğini...

KÖTÜ ANILIRIZ!

■ **ISO** toplantısında konuşan **Ekrem İmamoğlu**'nun "İstanbul'a ihanet projelerini engelleyemezsek tarihte kötü anılırız" derken, aksine "1/100.000'lik plan çıkışı ile akıl ve bilim yolundan gidersek ekonominin de dış politikamız da şehirciliğinizle de güzel olur" diye eklediğini...

■ **ADANA** Milletvekili **Ayhan Barut**'ün elektrik ve mazottaki zamlarla ve vergi artışlarına tepki göstererek "Zam ve vergi artışlarını iptal edilsin" dediğini...

İstanbul'un artık mega projelere ihtiyacı yok!

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu "İstanbul'a ihanet" olarak nitelediği Kanal İstanbul gibi kentin başına bela olabilecek projeleri engelleyemedikleri takdirde, tarihte kötü anılacaklarını vurguladı

İSTANBUL Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu, İstanbul Sanayi Odası (İSO) "Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı"na katıldı.

Özlem GÜVEMLİ

İSO'nun Beyoğlu Odakule'deki merkez binasında 300 sanayicinin katılımıyla gerçekleştirilen "İstanbul'un Gelecek Vizyonunda Sanayimizin Yeri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı toplantıda İmamoğlu ve İSO Başkanı Erdal Bahçivan birer konuşma yaptı.

ÇEVRE PLANI ÇÖPTE

İstanbul'un anayasası kabul edilen 1/100 bin ölçekli Çevre Düzeni planının artık olmadığına dikkat çeken İmamoğlu şöyle konuştu: Çevre düzeni planı niçin yok? Aslında var idi. İyi bir çalışmaydı 2000'lerin başında. Bu çevre planı 2009'da oy birliğiyle kabul edilmişti. 1,5-2 yıl sonra genel seçim öncesi açıklanan birçok projeyle çöpe atıldı. Yani 2009'da başka bir İstanbul; 2011 itibarıyla başka bir İstanbul tariflenmiştir her açıdan. Ulaşımı, yerleşimi, sanayi, yolları, havalimanları vesairesiyle birlikte birçok konuyla, hatta kanalı, şusu, busu; birçok projesiyle çöpe atılmış bir planlama yerine yeni bir İstanbul tariflenmiştir. Ve planlı bir tarif değildir. Sadece siyasi bir vaat üzerinden, hangi çalışmayla, hangi paylaşım, hangi ortak kanaatle oluştuğu belli olmayan bir aşamayla, bir çevre düzeni planı yok sayılarak, yeni bir bakış açısını ve bize göre çok sakıncalı,

Ekrem İmamoğlu

İstanbul'u tehdit eden bir bakış açısını İstanbul'a sunmuşlardır.

SIKINTILI BİR DURUM

İstanbul'un dünya markası bir kent olduğuna vurgu yapan İmamoğlu şöyle devam etti: İstanbul, 16 milyon. Resmi nüfusundan bahsediyorum. Diğer verilere baktığımızda 20 milyona yakın insanı barındıran bir şehirdeyiz. Marmara Bölgesi'ne baktığımızda 26-27 milyon resmi nüfusa sahip. Şimdi bu, gerçekten ülkemiz adına doğru bir gidişat değildir ne stratejik olarak ne jeopolitik olarak ne güvenlik açısından baktığımızda. Sıkıntıları büyük bir olaydır.

KENT ANAYASASI

Kanal İstanbul ve yeniden hazırlıklarına başlanan Çevre Düzeni

planı ile ilgili İmamoğlu şunları söyledi:

"İstanbul'un başına bela olacak ve olabilmesi muhtemel, engellemeye çalıştığımız kötü projeleri, bu şehrin gündeminden ve bünyesinden uzaklaştıramazsak, belki de tarihin dönüm noktası olan bu evrede çok kötü alınacak yöneticiler ve insanlar olabiliriz. Bu bağlamda işte adına 'Kanal İstanbul' diyelim, adına başka bir şey diyelim; bu tür kötülüklerin olmaması için, şehrimizin geleceğini hep birlikte tartışabiliyor, konuşabiliyor ve kararlar alabiliyor olmamız şarttır. İstanbul'un artık 'mega projeler', imar rantları, rezerv alanlarının imara açılmasını değil, tam aksine İstanbul'daki karbon ayak izi, su ayak izi, İstanbul'un sürdürülebilir bir şehir olması, İstanbul'un dirençli bir şehir olması, yaşanabilir bir şehir olması meselelerini çözüme kavuşturmakla yükümlü insanlar olduğumuzun farkındayız. İnşallah Eylül'de yeni çevre planını hazırlayacağız. Bu plan bir kentin anayasasıdır. Kültürünü, sanatını, eğitimini, doğasını, yaşamını, suyunu tarifler ve bunlara çözüm bulur. Bütün bunları çözebilmenin tek yolu var. Gerçekten akıl yolu ve bilim yoludur. Bundan sapmadığımız zaman, emin olun ekonominiz de iyi olur, dış politikanız da iyi olur, ticaretiniz de iyi olur, sanayiniz de iyi olur, şehirciliğiniz de güzel olur. Bizim de tek yolumuz budur; başka bir yolumuz olamaz.

'Sanayide dönüşüm gerekiyor'

■ **İSTANBUL Sanayi Odası (İSO)** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, İstanbul'da 'kentsel dönüşüm' benzeri bir 'sanayi dönüşümü' programının başlatılması gerektiğini söyledi. **İSO**'nun düzenlediği 'İstanbul'un Gelecek Vizyonunda Sanayimizin Yeri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri' başlıklı toplantıda konuşan Bahçivan, "İstanbul'un ülke ekonomisindeki ağırlığı ve olası deprem senaryo analizleri ortadayken, beklenen riski kabul edilebilir bir seviyeye indirmek adına eyleme geçmezsek, bedelini ülke olarak hepimiz ödeyeceğiz" diye konuştu. (SÖZCÜ)

'Sanayideki dönüşüm hızla başlatılmalı'

Istanbul Sanayi Odası (ISO), 'İstanbul'un Gelecek Vizyonunda Sanayimizin Yeri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri' başlıklı Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nı gerçekleştirdi. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun da katıldığı toplantıda konuşan ISO Başkanı **Erdal Bahçivan**, "İstanbul **sanayisi** ülkemiz ekonomisini sırtlayan bir güce sahip. İstanbul'un ülke ekonomisindeki ağırlığı ve olası bir depremin senaryo analizleri ortadayken, beklenen riski kabul edilebilir bir seviyeye indirmek adına eyleme geçmezsek, ne yazık ki bedelini yine ülke olarak hepimiz ödeyeceğiz. İstanbul'da 'kentsel dönüşüm' benzeri bir '**sanayi** dönüşümü' programının ivedilikle başlatılması gerektiğini düşünüyoruz" dedi.

İstanbul'un geleceğinin **sanayiye** bağlı olduğunu ifade eden Bahçivan, "İstanbul'un menfaatleri ile **sanayimizin** menfaatleri birlikte ele alınmalı. İstanbul'da bilgi ve teknoloji yoğunluğu yüksek, katma değerli üretim yapan **sanayi** için yeni alanlar oluşturulmalı. Ayrıca İstanbul'umuzun bugün en büyük ihtiyaçlarının başında dünya ölçeğinde bir fuar alanına sahip olmak geliyor" diye konuştu.

El birliğiyle çaba

İstanbul'un, Türkiye ekonomisinin en önemli merkezi olduğunu kaydeden Ekrem İmamoğlu ise şunları söyledi:

"Bu dönemde **ISO** gibi, **İTO** gibi **sanayi** ve ticarete yön veren ana aktörlerin oluşturduğu odalarla, çatı örgütlerle birlikte hareket etmek ve çözüm önerileri üretmek zorundayız. Şehrimizin **sanayi** üretim kapasitesini artırmak, yatırım ortamını iyileştirmek ve iş gücünün niteliğini yükseltmek için el birliğiyle çaba göstermeliyiz. İstanbul'u yeniden canlandıracak ve Türkiye'nin ekonomik potansiyelini en üst seviyede değerlendirecek adımları atmaya hazırız." ● EKONOMİ SERVİSİ

Cari açık ve çevreye 'yerli depozitoyla' çözüm

Pilot uygulaması Ankara Kızılcahamam'da süren Depozito Yönetim Sistemi, 2025'in ilk çeyreğinde tüm Türkiye'de uygulanacak. Sistemle yılda 20 milyar ambalaj geri dönüştürülüp, en az 5 milyar liralık tasarruf sağlanmasa hedefleniyor. Depozito iade sistemiyle Türkiye'nin plastik hammaddedeki açığı da azalacak. Depozito makinaları ise tamamen yerli olarak üretildi.

ÇEVRESSEL sürdürülebilirliği artırmak ve geri dönüşüm oranlarını yükseltmek amacıyla dünya genelinde depozito iade sistemleri giderek yaygınlaşıyor. Özellikle plastik, cam ve metal içecek şişeleri ve kutular için uygulanan bu sistemler, tüketicilerin belirli ürünleri satın alırken ödedikleri depozito ücretini, bu ürünleri iade ettiklerinde geri almasını sağlıyor. Döngüsel ekonomide öncü olan Avrupa, depozito iade sistemlerinin en yaygın ve etkin kullandığı bölgelerden biri. Dünyada 100'den fazla ülkede geri dönüşüm uygulanan, bunların yaklaşık 70'i depozito sistemini tercih ediyor.

ALMANYA VE ABD

Almanya, İsveç ve Norveç gibi ülkeler, yıllardır bu sistemleri başarıyla uyguluyor. Almanya'da 2003 yılından beri yürürlükte olan sistem sayesinde geri dönüşüm oranları yüzde 90'ın üzerine çıktı. İsveç ve Norveç'te de ortalama yüzde 89 oranında geri dönüşüm sağlandı. ABD'de Oregon, Michigan ve Kaliforniya gibi eyaletler de bu sistemleri başarılı bir şekilde uyguluyor. Tüketicilerin depozito sisteminden 0.35 cent ile en çok kazanç elde ettiği ülke ABD oldu.

PİLOT BÖLGE ANKARA

Yıllardır yurt dışında yaşanan akra ve arkadaşlarımızdan duyduğumuz depozito sistemi artık Türkiye'de de uygulanacak. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Türkiye Çevre Ajansı (TÜÇA) ve Darphane ortaklığında 2020'de fiilen başlatılan çalışmada pilot bölge Ankara

seçilmişti. Depozito Yönetim Sistemi (DYS), yeni yılın ilk çeyreğinde Türkiye genelinde uygulanacak. Bu makinalarla birlikte plastik, cam ve metal içecek ambalajlarının geri dönüşümünün artırılması hedefleniyor. Yeni sistemin, Türkiye'nin çevre politikalarında önemli bir yer tutması ve geri dönüşüm bilincinin yaygınlaşmasını sağlaması bekleniyor.

YENİ YILIN İLK İŞİ

İso Yeşil Dönüşüm Ödül Töreni'nde, çevreyi korumanın önemine işaret eden Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki, yeni uygulamaya başlanmasından önce söyledi: "An nasıl ki çöceklerin üzerinden potensleri toplayarak çöpçe hiç zarar vermeden dünyanın en faydalı gıdasını yapıyorsa, biz de üreteceğimiz ama çevreyi kirlitemeyeceğimiz. Avrupa Birliği'ne de Yeşil Mutabakat ve 2050 yılına kadar sera gazı emisyonlarını sıfırlayacağımıza dair sözlerimiz var. Döngüsel ekonomi için oldukça önemli olan bu gelişmeyi yeni yıl itibarıyla uygulamaya başlayacağız."

YÜZDE YÜZ YERLİ

Uzmanlar, Türkiye'de uygulanacak depozito iade sisteminin, dünyadaki başarılı örneklerden ilham alınarak tasarlandığını ve çevresel sürdürülebilirliğe önemli katkılar sağlayacağını belirtiyor. Öte yandan, iki yıl içinde geliştirilen depozito makinaların da yüzde yüz yerli olarak üretildi.

EN DÜŞÜK İADE 2 LİRA

Depozito iade bedeliyle ilgili düzenlemeleri, sistemin yürütücüsü olan TÜÇA yapacak. Depozito bedeli uygulanacak

Sistem nasıl çalışacak?

- İçecek ambalajı üreticisi firmalar DYS'ye kaydolacak. Standartları karşılayan, Darphane tarafından yetkilendirilmiş bu firmalar, DYS logolarına ürünlerini basacak.
- Üreticiler, ürünün depozito bedelini TÜÇA'ya ödeyecek.
- Firmalar sisteme aktardıkları depozito bedelini market, bakkal gibi satış noktalarından ürün satışı sırasında tahsil edecek.
- Satış noktaları da depozito ücretlerini, ürünlerin satışı sırasında tüketicilerden tahsil edecek.

70'ten fazla ülkede en düşük depozito bedeli 3.22 Türk Lirası iken Türkiye'de ise bu bedelin 2 TL olması bekleniyor. Tüketiciler depozito iadelerini Depozito Yönetim Sistemi Mobil Uygulamasından kontrol edebilecek. Depozito Mobil Uygulaması, App Store, Huawei Store ve Google Play Store'dan bu aydan itibaren akıllı telefonlara yüklenebilecek. Tüketiciler e-cüzdanındaki bedeli, başta marketler olmak üzere belirlenen noktalarda kullanabilecek.

Hammadde açığı kapanacak

Depozito sisteminin ülke ekonomisi için önemli olduğunu söyleyen Türk Plastik Sanayicileri Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı (PAGEV) Başkanı Yavuz Eroğlu, İstanbul Ticaret'e şu açıklamaları yaptı: "Ülkemizde sıfır atık projesi kapsamında çalışmaları hız kazanırken, 2025'te başlayacak Depozito iade Sistemi'nde de şişe veya kutu çasına ücret ödenecek. İade için 5 binden fazla nokta oluşturulması bekleniyor. Tek kullanımlık ambalajlı; alkolsüz içecek, içme çaynak suları, doğal mineralli sular, alkollü ve alkolsüz bira, malt cecek, enerji, sporcu içecekleri, şarap, meyve suları, süt ve içilebilir süt ürünlerinin ambalajları geri dönüşüm hızını artırmaya katkı sağlayacak. Düzenlemenin geri dönüşüm hızını artırmaya katkı sağlayacak. Yeşil dönüşüm, AB'nin başlattığı bir projedir. Özellikle Depozito iadesi sisteminin 2025 yılı itibarıyla tüketiciler ayağında da başlayacak olması, geri dönüşüm açısından oldukça olumlu bir adım. Türkiye'de yeşil dönüşüm konusunda faaliyet gösterenler olarak Depozito iade Sistemi'ni destekliyoruz. Bu sistemle daha fazla ürünü geri dönüştürme imkanımız olacak. Geri dönüşüm şunun için de çok önemli: AB, 2030 yılında plastik ürünlerin yüzde 30'unun geri dönüştürülmüş ürünlerden üretilmesini istiyor. Türkiye'de de plastik, cam ve metal ambalajları işlemiz gerekiyor. Türkiye'nin plastik hammaddede cari açığı var. Artık geri dönüştürdüğümüz zaman cari açığımız da kapanacak yeni bir alanımız ortaya çıkıyor. Ekonomik anlamda da çok büyük bir değer ifade ediyor."

Avrupa'da depozito ile dönüşüm oranları

Almanya:	%98
Danimarka:	%90
Estonya:	%88
Litvanya:	%81
Slovakya:	%79
Letonya:	%54
Türkiye: (Pilot bölge)	%40

Kaynak: UNESDA ve TÜÇA

Türkiye'nin 2025 depozito hedefi

- Depozito Yönetim Sistemi, 1 Ocak'ta hayata geçecek.
- İlk etapla 20 milyar pet, cam ve alüminyum şişe geri dönüşüme kazandırılacak.
- Böylelikle 1.3 milyar kWh enerji ve 3.6 milyon varil petrol tasarrufu sağlanacak.

8.000 geri dönüşüm makinesi ile başlanacak.

AB'nin tüm üyeleri 2029'da bu sisteme geçecek. Türkiye hedefi yıla kadar sistemi uygulamış olacak. Türkiye'deki tüm makinalar %100 yerli üretiliyor.

Sistem, ekonomiye yıllık 5 milyar TL katkı, 20 bin kişiye de istihdam sağlayacak.

En güçlü şişenin iade bedeli 2 TL olacak. Sistemi düzenli kullanan tüketiciler, ayda 500 ila 1000 TL arası gelir elde edecek.

Sistemle geri dönüşüm oranı yüzde 90'a çıkacak. 37 bin ton sera gazı emisyonu önlenecek. 500 milyon Euro kazanç sağlanacak.

ISO 500'de orta-yüksek teknoloji **sanayiler** grubunun payı 3.1 puan artışla yüzde 30.3'e yükselirken, yüksek teknoloji yoğunluklu **sanayiler** grubunun payı 0.9 puan artarak yüzde 7.1 oldu. Orta-yüksek ve yüksek teknoloji **sanayilerin** toplam **sanayi** içindeki payı ise yüzde 37.4'le şimdiye kadarki en yüksek düzeyine ulaştı.

Togg, devler liginde 42. sırada

Türkiye'nin yerli otomobili Togg, faaliyete geçtiği ilk yıl **sanayi** devlerinin arasında girmeyi başardı. Togg, Türkiye'nin en büyük **sanayi** kuruluşlarını derleyen **ISO 500** listesinde ilk kez yer aldı. Şirket, 2023'te kaydettiği 24.3 milyar TL'lik satış geliriyle sıralamaya 42. sıradan girdi. Sektörel olarak bakıldığında otomotivde en yüksek gelir 238 milyar TL ile Ford Otosan'da kaydedildi.

TÜPRAŞ, 484.2 milyar TL ile birinciliği korudu

Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu 2023 Araştırması'na göre, Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (TÜPRAŞ), üretimden satışlarda 484.2 milyar lirayla en büyük **sanayi** kuruluşu olma unvanını korudu. 2022'de üçüncü sırada olan Ford Otomotiv, 238 milyar lirayla ikinciliğe yükseldi. Geçen yıl ikinci sırada bulunan Star Rafineri ise 226.8 milyar lirayla üretimden satışta üçüncü oldu.

Büyükler liginde teknoloji atağı

İSTANBUL Sanayi Odası'nin (ISO) hazırladığı Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu 2023 Araştırması'na göre, en büyük 500 **sanayi** kuruluşunun üretimden satışları geçen yıl 2022'ye göre yüzde 42.1 artarak 6 trilyon 375 milyar liraya yükseldi. Araştırmanın sonuçlarını açıklayan ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, **sanayide** orta-yüksek ve yüksek teknolojiye doğru olumlu bir kırılma yaşandığını, geçen yıl 2022'ye kıyasla yüksek ve orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sektörlerde yaratılan toplam katma değer içindeki payın 4 puan arttığını söyledi.

TEKNOLOJİK DÖNÜŞÜME UMUT

Bahçivan, 2023'te yaratılan katma değer içerisinde en yüksek payı yüzde 33.9 ile orta-düşük teknoloji yoğunluklu sektörlerin aldığını, orta-düşük teknoloji yoğunluklu sektörlerin payının bir önceki yıla göre 3.8 puan azaldığını ifade ederek, şu bilgiyi verdi: "Düşük teknoloji yoğunluklu **sanayilerin** payı da 0.2 puan düşüşle yüzde 28.7'ye geriledi. Buna karşılık orta-yüksek teknoloji **sanayiler** grubunun payı 3.1 puan artışla yüzde 30.3'e yükselirken, yüksek teknoloji yoğunluklu **sanayiler** grubunun payı ise 0.9 puan artışla yüzde 7.1'e çıktı. Sonuç olarak, orta-yüksek ve yüksek teknoloji **sanayilerin** toplam payının yüzde 37.4'e çıkarak şimdiye kadarki en yüksek düzeyine ulaşması, **sanayi** sektörümüz için teknolojik dönüşüm konusunda bizlere umut ışığı oldu."

95.1 MİLYAR DOLARLIK İHRACAT

Erdal Bahçivan, üretimden satışların 50'lik gruplara göre dağılımına

bakıldığında, ilk 50 kuruluşun uzun yıllardır yüzde 50 bandında seyreden ağırlığının bu yıl da sürdüğünü bildirdi. Türkiye'nin 2023 ihracatının zayıflayan küresel büyüme dinamiklerine rağmen binde 5 artarak 255.4 milyar dolara ulaştığını hatırlatan Bahçivan, "ISO 500'ün ihracatının 2022 yılına göre yüzde 2.9 düşüşle 95.1 milyar dolara gerilediğini görüyoruz. Türkiye'nin **sanayi** ihracatı ise binde 2 düşüşle 245.6 milyar dolara geriledi. 2023 yılında ISO 500 ve genel olarak Türkiye **sanayi** sektörü, ihracat pazarlamadaki durgunluktan olumsuz etkilenmiş gözüküyor. Yine de ISO 500'ün Türkiye **sanayi** ihracatı içindeki payına baktığımızda, bu oranın yüzde 38.7 ile yüzde 40 bandına yakın seyrettiğini görüyoruz" dedi.

EN YÜKSEK PAY ANA METAL VE MAKİNANIN

2023'te üretimden satışlara göre en yüksek paya sahip sektör yüzde 22.5 ile ana metaller ve makina imalatı **sanayi** oldu. Bu sektörü yüzde 19.7 ile kimyasal ürünler, plastik ve kauçuk ürünleri, yüzde 17.7 ile kara, deniz taşıtları ve yan **sanayi** izledi.

İBB BAŞKANI'NDAN
KANAL İSTANBUL ÇIKIŞIArtık 'kötülük'
projelerini değil
depremi, suyu
konuşalım

▲ İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, İstanbul Sanayi Odası'nın düzenlediği programda iş dünyasının temsilcilerine seslendi. 16 milyonluk metropol için 2050 vizyonunun oluşturulması gerektiğini belirten İmamoğlu Kanal İstanbul'a atıfta bulunarak "İstanbul'un başına bela olacak kötü projeleri gündemden uzaklaştırmalıyız" dedi. Şu ifadeleri kullandı: Bu kentin artık mega projeler, imar rantlarını değil su ayak izi, dirençli şehir sorunlarını çözüme kavuşturmakla yükümlüyüz. S/8

İMAMOĞLU'NDAN 'KANAL İSTANBUL' ÇIKIŞI

İhanet projesini engelleyemezsek tarihe kötü yönetici olarak geçeceğiz

■ IBB Başkanı Ekrem İmamoğlu, İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından düzenlenen 'İstanbul'un gelecek vizyonunda sanayimizin yeri, sorunlar ve çözüm önerileri' başlıklı Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'na katıldı. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan ve İmamoğlu'nun açılış konuşmalarının ardından toplantı basına kapalı olarak devam etti. 2050 yılının aslında çok uzak olmadığını vurgulayan İmamoğlu "Böylesi bir gelecek vizyonunu, planını ortaya koymadığımız takdirde gerçekten çok zor bir dönemin İstanbul'u ve ülkemizi beklediğini hepimizin bilmesi şart. Bakınız; İstanbul'da gerçekten el birliğiyle, aklı, bilimi ve özellikle teknik insanları iyi deneyime sahip insanların uzmanlıklarından faydalanmayı başaramazsak İstanbul'un başına bela olacak ve olabilmesi muhtemel, engellemeye çalıştığımız kötü projelerin bu şehrin gündeminden ve bünyesinden uzaklaştıramazsak, belki de tarihin dönüm noktası olan bu evrede çok kötü alacak yöneticiler ve insanlar olabiliriz. Bu bağlamda işte adına Kanal İstanbul diyelim, adına başka bir şey diyelim. Bu tür kötülüklerin olmaması için bizim şehrimizin geleceğini hep birlikte tartışabiliyor, konuşabiliyor ve kararlar alabiliyor olmamız şarttır" dedi. -ANKA

BAHÇIVAN: İSTANBUL VE SANAYİNİN MENFAATLERİ BİRLİKTE ELE ALINMALI

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, İstanbul ve sanayinin menfaatlerinin birlikte ele alınması gerektiğini belirterek, sanayi üretiminin merkezini oluşturan İstanbul'un, ülke ekonomisinin adeta şah damarı durumunda olduğunu ifade etti.

ISO, "İstanbul'un Gelecek Vizyonunda Sanayimizin Yeri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nı düzenledi.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun da katıldığı toplantının açılış konuşmasını ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** gerçekleştirdi.

Bahçivan, **sanayi** üretiminin merkezini oluşturan İstanbul'un, ülke ekonomisinin adeta şah damarı durumunda olduğunu belirterek, "Öyle ki Gayrisafi Yurt İçi Hasıla'nın yüzde 31'ini sağlamakta, ihracat ve ithalatın yansında fazlası İstanbul'dan yapılmaktadır. Bu süreçte, İstanbul'un tanıtımı ve imajının geliştirilmesine ilişkin faaliyetler bütüncül, stratejik ve uzun vadeli bir bakış açısıyla ele alınmalıdır." diye konuştu. Sürdürülebilir ve dirençli şehir inşasının başarılı bir planlamayla mümkün olduğuna dikkati çeken Bahçivan, şunları kaydetti: "İstanbul'un geleceğine dair veriye ve uluslararası normlara dayalı çalışmalar yürütmek üzere kurulan İstanbul Planlama Ajansı tarafından yakında Çevre Düzeni Planı çalışmaları başlayacak. Yeni bir planın hazırlığındayken bir önceki planda **sanayi** adına yanlış gördüğümüz stratejilerin düzeltilmesini bekliyoruz. Bir önceki plan İstanbul **sanayisinin** Türkiye

ekonomisinin lokomotifi olduğunu göz ardı etmiş olsa da İstanbul'un geleceğinin **sana-yiye** bağlı olduğu gerçeği değişmeyecektir. İstanbul'un finans, lojistik ve moda merkezi olması hedeflenirken ISO'nun temel beklentisi; İstanbul'un menfaatleri ile **sanayimizin** menfaatlerinin birlikte ele alınması gerçeğidir." Nitelikli iş gücü oranının yüksek olması, altyapı olanakları, global lojistik ve pazar imkanlarının İstanbul'u **sanayi** yatırımları için hala önemli ve çekici kıldığını vurgulayan Bahçivan, "İstanbul'da bilgi ve teknoloji yoğunluğu yüksek, katma değerli üretim yapan **sanayi** için yeni alanların oluşturulması ve bu alanların yatırımcılara uzun süreli kiralamaya tahsis edilebilmesi için 1/100.000 Ölçekli Planlarında yer alması, İstanbul'un geleceğine dair vizyon ve stratejilerin ayrılmaz bir parçası olmalıdır." ifadelerini kullandı. Bahçivan, teknolojik altyapısı ile gerek iç gerekse dış pazar açısından kendisini geliştiren ve İstanbul'daki **sanayiye** destek olacak sektörlerin de şehrin çeperlerinde yer alması gerektiğini bildirdi.

"SANAYİ DÖNÜŞÜMÜ PROGRAMI İVEDİLİKLE BAŞLATILMALI"

Erdal Bahçivan, İstanbul Planlama Ajansının mayısta gerçekleştirdiği anket

göre, İstanbul'un ilk üç temel sorununun, ulaşım, ekonomik sorunlar ve olası İstanbul depremi olarak görüldüğünü hatırlattı.

İstanbul **sanayisinin** ülke ekonomisini sırtlayan bir güce sahip olduğuna işaret eden Bahçivan, şu değerlendirmeyi yaptı:

"İstanbul'un ülke ekonomisindeki ağırlığı ve olası bir depremin senaryo analizleri ortadayken, beklenen riski kabul edilebilir bir seviyeye indirmek adına eyleme geçmezsek, ne yazık ki bedelini ülke olarak hepimiz ödeyeceğiz. İstanbul'da 'kentsel dönüşüm' benzeri bir **sanayi** dönüşümü'

programının başlatılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu kapsamda, güçlendirilmesi gereken **sanayi** ve ticaret binaları için KDV düzenlemeleri dahil çok farklı teşviklerin gündeme getirilmesini savunuyoruz."

İstanbul'un sorunları arasında trafik yoğunluğunun ilk sıralarda yer aldığına dikkati çeken Bahçivan, özellikle **sanayinin** yoğun bulunduğu yerlerde lojistiğin de trafik sıkışıklığına sebep olduğunu, Avrupa ve Anadolu Yakası'nda kurulacak lojistik merkezlerinin bu soruna bir nebze çözüm olabileceğini kaydetti.

'BU ŞEHİR HEPİMİZİN'

Beyoğlu'nda ISO'nun merkez binasında düzenlenen "İstanbul'un Gelecek Vizyonunda Sanayimizi Yeri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı programda konuşan İmamoğlu, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İstanbul Sanayi Odası arasında sağlanan iş birliğinin önemli olduğunu söyledi. ISO'nun İstanbul'u ilgilendiren konulara katkı sunan kurumlardan biri olduğunu belirten İmamoğlu, "Bu şehir, bu ülke hepimizin. Biz, ezelden gelip ebediyete doğru giden böyle bir kutsal emanetlerin iyi yönetilmesi noktasında, işbirliğimizi en üst seviyede ortaya koyarak, sürdü-

rülebilir bir ortamı var etme sorumluluğuna da sahibiz. Her şeyin içinde olduğu bir organizasyon ile doğru kararlar alma mekanizmalarını kurabilme becerisini ortaya koyduğunuzda, her türlü konuyu, sorunu aşabileceğimizi düşünüyorum." ifadesini kullandı. İstanbul Sanayi Odası ve İstanbul Ticaret Odası gibi kurumlarla işbirliklerini önde tutmaları gerek, yatırım ortamını iyileştirmek ve iş gücünün niteliğini yükseltmenin ortak çabaları olduğunu dile getirdi. "Allah'ın nimeti, İstanbul' diye bir markanın dünyada bir benzeri yok. Dünyanın bana göre en önemli 5 mar-

kasından birisidir İstanbul. İsim olarak, bilinirlik olarak, herkesin zihnindeki yeri olarak muazzam bir markanın sahibiyiz. O zaman ona dönük sorumluluğumuz o kadar büyük ki. O bakımdan biz, bütün bu meselelerin çözümünü, gerçekten işbirliği içerisinde çözeceğimizin farkında olan bir yönetimiz. Bu işbirliğinin temelinde aslında demokrasi var, katılımcılık var, şeffaflık var." İmamoğlu, Eylül ayında İstanbul'un 1/100.000'lik planlarının başlangıcını ilan edeceklerini ve bunun kentte yer alan bütün sektörlerin geleceği açısından önemli olduğunu vurguladı.

Kentsel dönüşüm gibi **sanayi** dönüşümü başlamalı

İstanbul Sanayi Odası (İSO), “İstanbul’un Gelecek Vizyonunda Sanayimizin Yeri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri” başlıklı Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı’nu

Erdal Bahçivan

gerçekleştirdi. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’nun ağırlandığı toplantıda konuşan **Erdal Bahçivan**, “İstanbul **sanayisi** ülkemiz ekonomisini sırtlayan bir güce sahip. İstanbul’un ülke ekonomisindeki ağırlığı ve olası bir depremin senaryo analizleri ortadayken, beklenen riski kabul edilebilir bir seviyeye indirmek adına eyleme geçmezsek, ne yazık ki bedelini yine ülke olarak hepimiz ödeyeceğiz. İstanbul’da ‘kentsel dönüşüm’ benzeri bir **sanayi dönüşümü** programının ivedilikle başlatılması gerektiğini düşünüyoruz” dedi. İstanbul’un geleceğinin **sanayiye** bağlı olduğunu ifade eden Bahçivan, “İstanbul’un menfaatleri ile **sanayimizin** menfaatleri birlikte ele alınmalıdır. İstanbul’da bilgi ve teknoloji yoğunluğu yüksek, katma değerli üretim yapan **sanayi** için yeni alanlar oluşturulmalı. Ayrıca İstanbul’umuzun bugün en büyük ihtiyaçlarının başında

dünya ölçeğinde bir fuar alanına sahip olmak geliyor.” diye konuştu. İstanbul’un, Türkiye ekonomisinin en önemli merkezi olduğunu kaydeden Ekrem İmamoğlu, “Bu dönemde **İSO** gibi **İTO** gibi **sanayi** ve ticarete yön veren ana aktörlerin oluşturduğu odalarla, çatı örgütlerle birlikte hareket etmek ve çözüm önerileri üretmek zorundayız. Şehrimizin **sanayi** üretim kapasitesini artırmak, yatırım ortamını iyileştirmek ve iş gücünün niteliğini yükseltmek için el birliğiyle çaba göstermeliyiz. İstanbul olarak, yatırımcılara sağladığımız teşviklerin etkinliğini artırmak ve iş dünyasının bürokratik engellerle karşılaşmadan faaliyet gösterebilmesi için gerekli reformları yapmak zorundayız. İstanbul’u yeniden canlandıracak ve Türkiye’nin ekonomik potansiyelini en üst seviyede değerlendirecek adımları atmaya hazırız.” ifadelerini kullandı.

İmamoğlu'dan 'Kanal İstanbul' çıkışı: Kötü anılacak yöneticiler oluruz

İBB Başkanı İmamoğlu, "İstanbul'a ihanet" olarak nitelediği 'Kanal İstanbul' gibi kentin başına bela olabilecek projeleri engelleyemedikleri takdirde, tarihte 'kötü anılacak' yöneticiler olarak anılacakları uyarısında bulundu.

İSTANBUL Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu, **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** "Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı"na katıldı. **İSO**'nun Beyoğlu Odakule'deki merkez binasında, yaklaşık 300 **sanayicinin** katılımıyla gerçekleştirilen, "İstanbul'un Gelecek Vizyonunda **Sanayimizin** Yeri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı toplantıda, İmamoğlu ve **İSO Başkanı Erdal Bahçivan** birer konuşma yaptı.

"Türkiye'mizdeki atmosfer kurumların bazen birbirinden uzaklaştırabiliyor" diyerek sözlerine başlayan Ekrem İmamoğlu, şöyle devam etti:

"Bu bizim yoğun çabalarımıza rağmen arzu ettiğimiz seviyeye ulaşamadığımızı dile getirmek isterim. Şunun da altını çiziyim. **İstanbul Sanayi Odası** bu konuda gerçekten ilgili ve işin içinde olan, İstanbul'u ilgilendiren hususlara

katkı sunma ve içinde olma gayretini gösteren kurumlarımızdan olduğu için de ben buradan teşekkür ederim. Böyle de olmalı, çünkü bu şehir hepimizin, bu ülke hepimizin. Ülkemizde hükümetler olabilir, yerel yönetimler olabilir, kişiler gelip geçicidir, kurumlar kalıcıdır. Hele hele devletimiz bakidir, ebedidir, ezeli olduğu kadar ebedidir. O bakımdan ülkemiz, bayrağımız, devletimiz, milletimiz gibi kutsal kavramlarımız üzerinden baktığımızda geçici olan her unsurun dönemlerinde sanki kalıcıymış gibi yarattığı atmosfere de aldanmamak lazım. Yani biz bu ebedi ezelden gelen ebediyete doğru giden böyleli kutsal emanetlerin iyi yönetilmesi noktasında iş birliğimizi en üst seviyede ortaya koyarak, sürdürülebilir bir ortamı var etme sorumluluğuna da sahibiz."

Tüketilen su miktarı ve diğer verilerle İstanbul'un 20 milyona yakın nüfusu olduğunun altını çizen İmamoğlu, "Böylesi bir kentte yaşıyoruz ve İstanbul, Marmara'nın bir parçası. Marmara Bölgesi'ne baktığımızda da yaklaşık 26-27 milyon civarında resmi nüfusa sahip bir bölgeden bahsediyoruz ve bu bölge aslında Türkiye'mizin neredeyse 10'da 1'i. Yani Türkiye'nin 10'da 1'inde Türkiye'nin üç kişiden birisini yaşıyoruz. Belki **sanayisinin** yüzde 50'sine yakınına barındırıyoruz. İşte gayrisafi milli hasıla oranını siz daha iyi biliyorsunuz. Bu rakam yüzde 55-60'lara kadar çıkabilir. Veya ithalat-ihracatta ne kadar devasa bir orana geldiğini görebiliyoruz. Şimdi bu gerçekten ülkemiz adına doğru bir girişat

değildir. Yani ne stratejik olarak, ne jeopolitik olarak, ne güvenlik açısından baktığımızda sıkıntıları büyük bir olaydır" diye konuştu.

2050 yılının aslında çok uzak olmadığını vurgulayan İmamoğlu, "Böylesi bir gelecek vizyonunu, planını ortaya koymadığımız takdirde gerçekten çok zor bir dönemin İstanbul'u ve ülkemizi beklediğini hepimizin bilmesi şart. İstanbul'da gerçekten el birliğiyle, akli, bilimi ve özellikle teknik insanları iyi deneyime sahip insanların uzmanlıklarından faydalanmayı başaramazsak İstanbul'un başına bela olacak ve olabilmemesi muhtemel, engellemeye çalıştığımız kötü projelerin bu şehrin gündeminden ve bünyesinden uzaklaştırmazsak, belki de tarihin dönüm noktası olan bu evrede çok kötü alınacak yöneticiler ve insanlar olabiliriz. Bu bağlamda işte adına Kanal İstanbul diyelim, adına başka bir şey diyelim. Bu tür kötülüklerin olmaması için bizim şehrimizin geleceğini hep birlikte tartışabiliyor, konuşabiliyor ve kararlar alabiliyor olmamız şarttır" dedi. İmamoğlu, "Bu bağlamda biz İstanbul'un artık; mega projeler, imar rantları, rezerv alanların imara açılması değil, tam aksine az önce de ifade edildiği gibi İstanbul'daki karbon ayak izi, su ayak izi, İstanbul'un sürdürülebilir bir şehir olması, İstanbul'un dirençli bir şehir olması, İstanbul'un yaşanabilir bir şehir olması, meselelerini çözüme kavuşturmakla yükümlü insanlar olduğumuzun farkındayız ve böyle davranmamız gerekir" diye konuştu. ■ **Celalettin Demirci**

ISO'nun Meslek
Komiteleri
Toplantısı'nda
ISO Başkanı
Erdal Bahçivan
(solda) ve
Meclis Başkanı
Ender Yılmaz
(sağda), İBB
Başkanı Ekrem
İmamoğlu'nu
konuk etti.

■ İMAMOĞLU: EYLÜLDE 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE PLANINI İLAN EDECEĞİZ

"ISO gibi İTO gibi sanayi ve ticarete yön veren ana aktörlerin oluşturduğu odalarla, çatı örgütlerle birlikte hareket etmek ve çözüm önerileri üretmek zorundayız. Inovasyona ve Ar-Ge'ye verdiğimiz destekleri artırmalı, yeni nesil üretim teknolojilerine geçiş teşvik etmeliyiz" diyen İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu, şu bilgileri paylaştı. "Yerel yönetim olarak, iş insanlarının

ihtiyaçlarını anlamak ve çözüm üretmek için buradayız. Bize göre yolun ilk dengeli ve sürdürülebilir bir planlama çerçevesinde gerçekleştirmek olmalı. Bunun yolu bütün dünya kentlerinde olduğu gibi İstanbul için de ana kararların verildiği 1/100.000 ölçekli bir çevre düzeni planıdır. İstanbul'un 1/100.000 ölçekli planı, bu büyük kentteki sanayi alanlarının stratejik

konumlandırılmasını ve gelişimini yönlendiren önemli bir araç. Bu kapsamda eylülde başlangıcını ilan edeceğimiz planlama süreci ile kentte yer alan bütün sektörlerin geleceğine dair, ekonomik kalkınmanın tohumlarını İstanbul Sanayi Odamızın da desteği ile birlikte atacağımız bir süreci başlatmayı hedefliyoruz" diye konuştu.

İstanbul'un iki yakasına lojistik merkezleri kurulmalı

İSO Başkanı **Erdal Bahçivan**, İstanbul'un sorunları arasında 'trafik yoğunluğunun' ilk sıralarda yer aldığına dikkat çekerek, "Özellikle **sanayinin** yoğun bulunduğu yerlerde lojistik de trafik sıkışıklığına sebep oluyor. Avrupa ve Anadolu yakasında kurulacak lojistik merkezleri bu soruna bir nebze çözüm olabilir" dedi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO), "İstanbul'un Gelecek Vizyonunda **Sanayimizin** Yeri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nı düzenledi. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı (İBB) Ekrem İmamoğlu'nun da katıldığı toplantının açılış konuşmasını **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** gerçekleştirdi.

İstanbul'un sorunları arasında 'trafik yoğunluğunun' ilk sıralarda yer aldığına dikkat çeken Bahçivan, "Özellikle **sanayinin** yoğun bulunduğu yerlerde lojistik de trafik sıkışıklığına sebep oluyor. Avrupa ve Anadolu yakasında kurulacak lojistik merkezleri bu soruna bir nebze çözüm olabilir. Bu şehirde yaşayanlar olarak güncel birkaç soruna daha değinmek istiyorum. Bunların ilki taksi sorunu. İstanbul'daki taksi sayısının yetersiz olduğunu, sayıyı artırmak için çalışmalar yapıldığını biliyoruz. Ancak taksilerde daha büyük bir sorun var, o da kalite sorunu. Taksi sistemi acilen rehabilite edilmeli. Bir diğer önemli sorun da otopark sorunu" ifadelerini kullandı.

Bahçivan, **sanayi** üretimini merkezini oluşturan İstanbul'un, ülke ekonomisinin adeta

■ İstanbul'da **sanayi** dönüşüm programı hayata geçirilmeli

İstanbul sanayisinin ülke ekonomisini sırtlayan bir güce sahip olduğuna işaret eden Bahçivan, şu değerlendirmeyi yaptı, "İstanbul'un ülke ekonomisindeki ağırlığı ve olası bir depremin senaryo analizleri ortadayken, beklenen riski kabul edilebilir bir seviyeye indirmek adına eyleme geçmezsek, ne yazık ki bedelini yine ülke olarak hepimiz ödeyeceğiz. İstanbul'da 'kentsel dönüşüm' benzeri bir **'sanayi dönüşümü'** programının ivedilikle başlatılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu kapsamda, güçlendirilmesi gereken **sanayi** ve ticaret binaları için KDV düzenlemeleri dahil çok farklı teşviklerin gündeme getirilmesini savunuyoruz."

şah damarı durumunda olduğunu belirterek, "Öyle ki Gayrisafi Yurt İçi Hasıla'nın yüzde 31'ini sağlamakta, ihracat ve ithalatın yarısından fazlası İstanbul'dan yapılmaktadır" diye konuştu.

İSO 500 büyükten alınacak dersler

Ferda Besli
ferda.besli@besfin.com

Istanbul Sanayi Odası geçen hafta Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2023 çalışmasının sonuçlarını açıkladı. Bu çalışmadan şirketler tarafından alınacak dersleri aşağıda çıkardım.

1. 2023 yılında şirketlerin hem üretimden satışları hem de net satışları reel olarak geriledi. Reel hesaplama için ortalama Yurt içi ÜFE'yi kullandık. 2023 yılında ortalama ÜFE yüzde 49,93. 2022 yılında üretimden satışlar ve net satışlar sırasıyla 4,485 milyar TL, 5,230 milyar TL, 2023 yılı için ise 6,375 milyar TL, 7,504 milyar TL'dir. Bu verilere göre 2023 yılında üretimden satışlar reel olarak yüzde 5,2, net satışlar ise yüzde 4,3 küçüldü. Reel küçülme TÜFE bazlı hesaplandığında tabii ki daha yüksek. 2023 yılında ortalama TÜFE yüzde 53,86, yıl sonu yüzde 64,77. Madencilik yüzde - 28,9, tekstil ürünleri imalatı yüzde - 24,4, kimya yüzde - 27,4, elektrik üretim ve dağıtım yüzde - 29,2 ve ana metal sanayi yüzde - 14,1 küçülürken makine ve ekipman imalatı yüzde 25,9, motorlu araçlar yüzde 19,2, temel eczacılık ürünleri yüzde 39,2, gıda yüzde 8,8 reel olarak büyüdü. Bu veriler bize şirketlerin büyüme stratejisi için alması gereken aksiyonların önemini gösteriyor. Artık büyümek daha zor.

2. 2023 yılında VÖK ve faaliyet karı oranı 2022'e göre düştü. 2022 yılında sırasıyla yüzde 9,3 ve yüzde 12,8 olan oranlar 2023 yılında yüzde 8,6 ve yüzde 12,5 olarak gerçekleşti.

3. Finansman giderleri hızla artıyor. 2022 yılında 500 büyük sanayi kuruluşu 277,1 milyar TL faiz öderken 2023 yılında 533,4 milyar TL faiz ödemiştir. Finansman gideri/faaliyet karı yüzde oranı 2022 yılında 41,3 iken 2023 yılında 56,9'a çıkmıştır. Finansman giderlerinin satış içindeki oranı 2022 yılında yüzde 5,3 iken bu oran 2023 yılında yüzde 7,1'e çıkmıştır. 2022 yılı TL kredi faiz oranının ortalaması yüzde 21,7, 2023 yılı için ise yüzde 28,6. 2023 yılında kredi faiz oranı 690 baz puan artarken 2024 yılında ortalama kredi faiz yüzde 60,4 olup faiz artışı 3,180 baz puandır. 2024

yılında faiz göstergelerinin daha da bozulacağı kesindir.

4. 2022 yılında ödenen ücret ve maaşlar 194 milyar TL iken 2023 yılında yüzde 119,6 artış ile 426 milyar TL olmuştur. Reel ücretler yüzde 46,5 artarken kişi başı üretim nominal olarak yüzde 39,5 artarak reel anlamda (ÜFE) yüzde 7 küçülmüştür. 2022 yılında 5,7 milyon TL olan kişi başı üretim 2023 yılında 7,9 milyon TL'na çıkmıştır. Reel ücretler bu kadar hızlı artarken iş dünyasının iş gücüne ulaşmada zorluk çekmesi önemli bir çelişkidir. Ülkemizde çalışabilecek yaştaki insan sayısı (15-65 yaş) 65,7 milyon iken sadece 32,5 milyon insan çalışıyor. Kısaca reel ücretlerdeki artış nedeniyle ücretin katma değer içindeki payı 2023 yılında yüzde 26,9'dan yüzde 38,8'e çıkmıştır. Ödenen faizin de payı da artarak yüzde 18,6'dan 2023 yılında yüzde 25,2'e çıktı.

2023 yılında üretimden satışlar reel olarak yüzde 5,2, net satışlar ise yüzde 4,3 küçüldü. Bu veriler bize şirketlerin büyüme stratejisi için alması gereken aksiyonların önemini gösteriyor. Artık büyümek daha zor. Sonuç olarak, yüksek faiz, artan ticari korumacılık ve değer kazanan TL şirketlerin büyümesinde önemli bir bariyer oluşturacaktır.

5. 2022 yılında 20,7 milyar dolar olan açık pozisyon tutarı 2023 yılında 33,9 milyar dolara yükseldi ve gelir tablolarına net kambiyo zararı 16 milyar TL olarak yansdı.

Sonuç olarak, yüksek faiz, artan ticari korumacılık ve değer kazanan TL şirketlerin büyümesinde önemli bir bariyer oluşturacaktır. Değerlenen TL ve yüksek TL faizleri şirketleri FX kredilere yönelmesine neden olmuştur ve açık pozisyonlar artıyor. Ücretler reel olarak hızlı artarken hala iş gücüne erişmenin zorlukları çözülmesi gerek konuların başında geliyor. Son başlığımız kredi faizleri olup 2023 yılında ortalama yüzde 28,6 olan maliyetler Haziran 2024 itibarıyla yüzde 60,4 olup 2024 yılının faaliyet karlarının en az 2/3'ü finansman giderlerine gidecektir. İSO tarafından hazırlanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2023 çalışmasından alınacak dersler bunlar.

İSO 500'de tutar analizi yapılırsa Kocaeli 1. sırada

*Kocaeli
notları*

Sabiha Toprak
sabiha.toprak@nbe.com.tr

Kocaeli'nin, **sanayide** Türkiye'nin en büyük şehirlerinden olması nedeniyle, ülke ekonomisi için büyük bir öneme sahip olduğunu biliyoruz. **İstanbul Sanayi Odası**'nın (**İSO**) son açıkladığı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması, **sanayinin** Anadolu'ya taşındığını gösteriyor.

Geçen hafta açıklanan sonuçlara göre Kocaeli, bu yıl 80 firma ile Türkiye'nin en büyük 500 firması içerisinde yer aldı. Her yıl olduğu gibi listenin en başında TÜPRAŞ yer alırken, geçen yıl üçüncü sırada bulunan Ford Otomotiv **Sanayi** bu yıl ikinci sırada yer aldı. Oysaki İlk 500 içinde Kocaeli'nde üretim yapan 80 firma var. Bunların üretimden rakamsal olarak satışlarına, tutar analizlerine bakarsak sıralama olarak Kocaeli, İstanbul'dan önde yer alıyor.

Ancak Kocaeli hak ettiği değeri alamıyor. Çünkü Kocaeli'de üretim

yapan firmalar, vergisini İstanbul'a yatırıyor. Hal böyle olunca Kocaeli değil, İstanbul kazanıyor. Burada Kocaeli'nin büyük bir kaybı var. Kocaeli'ne ödenen gelir ve kurumlar vergisinin iki katını İstanbul alıyor. **İstanbul Sanayi Odası** tarafından açıklanan en büyük 500 **sanayi** kuruluşu listesinde 2023 verilerine göre, Kocaeli'den 80 firma yer aldı. Fakat vergi dairelerinin başka şehirlerde olması nedeniyle resmi olarak sadece 38 firma bulunuyor. Ne yazık ki Kocaeli'nin birinci sırada İstanbul'un ikinci sırada olması gerekiyor. Kocaeli halkının ve kanaat önderlerinin Cumhurbaşkanımızdan, Kocaeli'de üretim yapan firmaların vergilerini buradan yatırmaları hususunda bir isteği var. Konuşulan, yürürlükte bulunan ve çıkacak olan yasanın biran önce imzalanarak yürürlüğe girmesini talep ediyorlar. Üretim yapan firmaların, vergileri-

ni ürettikleri ilde ödemeleri noktasında imkân tanınmasını istiyorlar. Çünkü bir ilde üretim yapıldığında o ilin alternatif maliyetleri de artıyor. Kuruluşlara iyi hizmet edilebilmesi için ve aynı zamanda **sanayinin** de üretim kapasitesini en üst seviyede sürdürebilmesi için, o ile ödenen vergi miktarı büyük önem arz ediyor. Kocaeli halkı bu konuda Cumhurbaşkanımızdan biran önce müjdeli haber bekliyor. 2024 yılında **İstanbul Sanayi Odası** tarafından açıklanan en büyük 500 **sanayi** kuruluşu listesinde Kocaeli adını 1. sırada yazdırmak istiyor. Kocaeli'nde **İSO 500** içerisinde 42 fabrikası ve üretimi bulunan firmalar yolu, suyu ve teneffüs ettikleri havayı Kocaeli'nden alıyor, ne yazık ki vergisini İstanbul'a yatırıyor. Gelişmiş **sanayisi ile** Türkiye ekonomisine her dönem katkı sağlayan Kocaeli, 1. sırada yer almayı hak ediyor.

“İstanbul'da **sanayi** dönüşümü programı ivedilikle başlamalı”

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, İstanbul **sanayisinin** Türkiye'nin ekonomisini sırtlayan bir güce sahip olduğunu belirterek, “İstanbul'un ekonomideki ağırlığı ve olası bir depremin senaryo analizleri ortadayken, eyleme geçmezsek, ülke olarak hepimiz bedelini ödeyeceğiz. İstanbul'da ‘kentsel dönüşüm’ benzeri bir **sanayi** dönüşümü programı ivedilikle başlatılmalı” dedi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO), İstanbul'un Gelecek Vizyonunda **Sanayimizi** Yeri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri' başlıklı Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nu ağırladı. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, **sanayi** üretiminin merkezini oluşturan İstanbul'un, ülke ekonomisinin adeta şahdamarı durumunda olduğunu ifade etti. İstanbul'un geleceğine dair veriye ve uluslararası normlara dayalı çalışmalar yürütmek üzere kurulan İstanbul Planlama Ajansı tarafından yakın zamanda Çevre Düzeni Planı çalışmalarının başlayacağını hatırlatan Bahçivan şunları söyledi:

“Sanayi için yeni alanlar oluşturulmalı”

İstanbul'da bilgi ve teknoloji yoğunluğu yüksek, katma değerli üretim yapan **sanayi** için yeni alanların oluşturulması ve bu alanların yatırımcılara uzun süreli kiralama yöntemiyle tahsis edilebilmesi için 1/100.000 Ölçekli Planlarında yer alması, İstanbul'un geleceğine dair vizyon ve stratejilerin ayrılmaz bir parçası olmalıdır. Yakın bölgelerde endüstriyel kent modeliyile tasarlanmış yeni nesil **OSB**'ler hayata geçirilmelidir. Bu önerimizin de İstanbul'un geleceğine dair planlarda yer almasını önemli görüyoruz.”

İstanbul Planlama Ajansı'nın Mayıs 2024 tarihinde gerçekleştirildiği ankete göre İstanbul'un

“Birlikte hareket ederek problemleri çözeriz”

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu İstanbul'un, Türkiye ekonomisinin en önemli merkezi olduğunu kaydetti. İmamoğlu, “Bu dönemde **İSO** gibi İTO gibi **sanayi** ve ticarete yön veren ana aktörlerin oluşturduğu odalarla, çatı örgütlerle birlikte hareket etmek

ve çözüm önerileri üretmek zorundayız. Şehrimizin **sanayi** üretim kapasitesini artırmak, yatırım ortamını iyileştirmek ve iş gücünün niteliğini yükseltmek için el birliğiyle çaba göstermeliyiz. İstanbul olarak, yatırımcılara sağladığımız teşviklerin etkinliğini artırmak

ve iş dünyasının bürokratik engellerle karşılaşmadan faaliyete gösterebilmesi için gerekli reformları yapmak zorundayız. İstanbul'u yeniden canlandıracak ve Türkiye'nin ekonomik potansiyelini en üst seviyeye değerlendirecek adımları atmaya hazırız.” ifadelerini kullandı.

ilk üç temel sorununun; ulaşım, ekonomik sorunlar ve olası İstanbul depremi olarak görüldüğünü hatırlatan **Erdal Bahçivan**, “İstanbul **sanayisi** ülkemiz ekonomisini sırtlayan bir güce sahip. İstanbul'un ülke ekonomisindeki ağırlığı ve olası bir depremin senaryo analizleri or-

tadayken, beklenen riski kabul edilebilir bir seviyeye indirmek adına eyleme geçmezsek, ne yazık ki bedelini yine ülke olarak hepimiz ödeyeceğiz. İstanbul'da ‘kentsel dönüşüm’ benzeri bir **sanayi** dönüşümü programının ivedilikle başlatılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu kapsamda,

güçlendirilmesi gereken **sanayi** ve ticaret binaları için KDV düzenlemeleri dahil çok farklı teşviklerin gündeme getirilmesini savunuyoruz” şeklinde konuştu.

İstanbul'un sorunları arasında ‘trafik yoğunluğunun’ ilk sıralarda yer aldığına dikkat çeken **Erdal Bahçivan**, “Özellikle **sanayinin** yo-

ğun bulunduğu yerlerde lojistik de trafik sıkışıklığına sebep oluyor. Avrupa ve Anadolu yakasında kurulacak lojistik merkezleri bu soruna bir nebze çözüm olabilir. Bununla birlikte birçok metropolde olduğu gibi; özellikle gündüz oluşan lojistik trafiği geceye kaydırılarak trafik rahatlatılabilir. Demiryolu ağının **sanayinin** yoğun olduğu bölge ve limanlara doğru planlaması trafik sorununa çare olabilir” ifadelerini kullandı. İstanbul'daki taksit sayısının yetersiz olduğunu da kaydeden Bahçivan, “Ancak taksitlerde daha büyük bir sorun var, o da kalite sorunu. Taksi sisteminin acilen rehabilite edilmesi, İstanbul'un itibarı ve marka şehir olması yolunda yapılması gereken çalışmaların başında geliyor” dedi.

'Kent lokantası Kanal İstanbul'u yener'

İSTANBUL Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu, dün İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından düzenlenen Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda konuştu. İmamoğlu, "İstanbul'a ihanet" olarak nitelendirdiği Kanal İstanbul için "Kreş,

İmamoğlu

Kanal İstanbul'u yener, kent lokantası da Kanal İstanbul'u yener" ifadesini kullandı. Öte yandan Büyükdada'da elektrikli minibüslere karşı çıkan bir grup Adalılar, İmamoğlu ve İETT Genel Müdürü İrfan Demet hakkında suç duyurusunda bulundu. • Haber Merkezi

Doç. Dr. **Mustafa
Yurtadur**

myurtadur@dirilispostasi.com

İmalat sektörü

Ülkemiz gibi gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerinde imalat sektörü göstergelerinin önemi son derece yüküktür.

Özellikle katma değeri yüksek ürünlerin üretimine yönelik imalat sanayisi her açıdan çok ama çok önemlidir.

Türkiye ekonomisindeki son zamanlarda oluşan göstergelere bakıldığında maalesef imalat sektörünün göstergeleri de pek iç açıcı durumda bulunmamaktadır.

İstanbul Sanayi Odası'nın Türkiye İmalat PMI verilerine baktığımızda bu durumu net bir şekilde görebiliyoruz.

Öyle ki İSO verileri şunu söylüyor; mayıs ayındaki imalat verileri 48,4, haziran ayındaki veriler ise 47,9.

Yani haziran ayının verileri bizlere son beş ayın en düşük seviyesini gösteriyor ki imalat verisinin aydan aya düşmesi demek, piyasalardaki canlılığın her an daha da düşmesi anlamına gelmektedir.

Bu düşüş gelişmekte olan ekonomilerde büyük problemlere yol açmaktadır ki bu problemlerin en başında istihdam sorunları gelmektedir.

Ayrıca şirketlerin az sipariş almaları neticesinde gelirlerinin düşmesi ile bir noktada artık giderlerini karşılayamayacak bir duruma karşı karşıya kalmaları olası bir realite olarak karşımızda durmaktadır.

Diğer taraftan siparişlerin düşmesi sonucunda istihdama yansıyan tarafta baktığımızda, ülkemizde istihdamda son 20 ayın en hızlı düşüşünü de haziran ayında yaşamış olduk.

Bir tarafta imalatla son beş ayın en düşük seviyesi yaşanırken diğer tarafta istihdamda son 20 ayın en hızlı düşüşünü yaşayan bir ülkenin bu sorunların üzerinde ciddi ciddi durması gerekmektedir.

Eğer bu sorunların çözümü noktasında ciddi adımlar atılmaz ise her geçen gün sorunların büyüdüğünü bir süre sonra da sorunların içinden çıkmaz bir hâl aldığını görebiliriz.

Ölumsuzlukların önüne hızlıca geçilmez ise ekonomilerin çarkları yavaşlayacak, sonrasında da belki de çarkların dönmediği bir döneme girilmiş olması kuvvetle muhtemeldir.

Üretimle birlikte yeni siparişlerin azalması birçok sektörde daralmanın olduğunu da göstergesi olarak algılanmalıdır.

Örneğin yaz günlerinin içinden geçtiğimiz şu günlerde turizm sektöründe birçok şirketin can çekiştiğine şahit oluyoruz.

Şirketlerin bu durumda olmasının en büyük sebepleri arasında, sezonun canlı geçmemesinden ötürü karşılanamayan giderler kaleminin büyümesi görülmelidir.

Tüm bunlara ek olarak imalat sektöründe üretimin yanında yeni sipariş seviyelerinin gerilemesindeki bir başka sebep olarak ise Kızıldeniz'de yaşanan problemleri görüyoruz.

Transit geçişlerde yaşanan sorunlar yumağının gün geçtikçe büyümesi yeni siparişlerin gelişmesine engel olmuş durumdadır.

Bunların yanında imalat sektörüne bir de geçen hafta dile getirmeye çalıştığımız vergi yükünün daha da fazla binmesiyle sorunların bir kat daha büyüyeceğini görebildiğimizden alını çizmek isterim.

Taslak aşamasında olan ve ilgililerinden önerilerin alındığı vergi paketinde sektörlerin son verileri dikkate alınarak bir hazırlık yapılırsa paketten alınacak verimin en üst düzeyde ...

HABER

'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nın 2023 yılı sonuçları açıklandı**Enflasyonun altında kalan kârın yarısı da finansman giderlerine gitti**

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) açıkladığı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nın 2023 yılı sonuçlarına göre; üretimden satışlarda en büyük kuruluş 484 milyar liralık satışlarıyla Tüpraş, ikinci Ford Otomotiv, üçüncü Star Rafineri oldu. Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun 2023'te enflasyondan arındırılmış üretimden satışları reel olarak %13.8 azalırken,

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından hazırlanan, sanayi sektörlerinin devlerini belirleyen ve 1968'den bu yana aralıksız olarak açıklanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nın 2023 yılı sonuçları kamuoyuyla paylaşıldı.

En büyük değişmedi; Tüpraş: İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan tarafından açıklanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nda 2023'te üretimden satışlara göre en büyük kuruluş 484 milyar liralık satışlarıyla Tüpraş oldu. Tüpraş, uzun yıllardır sürdürdüğü liderliğini 2023'te de korudu. 2023'te üretimden satışlara göre ikinci büyük kuruluş 238 milyar lira ile Ford Otomotiv oldu. Üçüncü sırada ise yaklaşık 227 milyar liralık üretimden satışlarıyla Star Rafineri yer aldı. İSO 500'ün ilk 10'unda yer alan şirketlerde 2022'ye göre iki değişiklik oldu. Geçen yıl ilk 10'da yer almayan Mercedes-Benz ve Gramaltın Kıymetli Madenler ilk 10'a yükseldi.

"Üretimden satışlar enflasyonun altında kaldı"

Üretimden satışlarda %42.1'lik artış, reel olarak satışlarda %13.8 azalma: Erdal Bahçivan, İSO 500'de üretimden satışların 2023'te %42.1 artarak 4 trilyon 485 milyar liradan 6 trilyon 375 milyar liraya çıktığını belirtti: "2021 ve 2022'ye göre zayıf bir performansa işaret eden bu artışın 2022'nin sonundan itibaren geldiğini tahmin etmek zor değildi. Üretimden satışlarda büyüme bir önceki yıl %119 iken, 2023'te %42.1'e gerilemesinin nedenlerine baktığımızda; yavaşlayan küresel talep, 6 Şubat'ta ardı ardına yaşadığımız deprem felaketleri ve seçimler sonrasında ekonomi politikalarında yaşanan değişim belirleyici rol oynadı. Üretimden net satışlardaki asıl dramatik görüntüyü reel

finansman giderleri de %92.5 arttı. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Üretimden satışlarda büyüme bir önceki yıl %119 iken, 2023'te %42.1'e gerilemesinin nedenlerine baktığımızda; yavaşlayan küresel talep, 6 Şubat'ta ardı ardına yaşadığımız deprem felaketleri ve seçimler sonrasında ekonomi politikalarında yaşanan değişim belirleyici rol oynadı" dedi.

değişimlerde görüyoruz. İSO 500 Büyük kuruluşlarının üretimden satışlardaki reel değişimlerine baktığımızda şu sonuç dikkat çekiyor: 2023 verileri yıl sonu tüketici enflasyonu ile arındırıldığında, üretimden satışların 2022'ye göre reel olarak %13.8 gerilediği görülüyor. Reel değişimleri hesaplarken son yıllarda hep yaptığımız gibi bu yıl da yıl sonu TÜFE enflasyonunu kullandık. Fakat diğer taraftan biliyoruz ki 2023 boyunca yıllık enflasyon oldukça değişken bir seyir izledi. Hangi göstereyi kullanırsak kullanalım, 2023'te İSO 500'ün üretimden satışları enflasyonun altında kaldı ve reel olarak gerileme gösterdi."

Dev şirketlerin ihracatı geriledi: Bahçivan, zorlu küresel rekabet koşullarının etkisiyle İSO 500'ün ihracatının 2022'ye göre %2.9 düşüşle 95.1 milyar dolara gerilediğini aktardı: "2023'te zayıflayan küresel büyüme dinamiklerine rağmen ülkemizin ihracatı binde 5 artarak 255.4 milyar dolara ulaşmıştı. Aynı yılda Türkiye sanayi ihracatı ise binde 2 düşüşle 245.6 milyar dolara gerilemişti. 2023'te İSO 500 ve genel olarak Türkiye sanayi sektörü, ihracat pazarlarındaki durgunluktan olumsuz etkilendi."

Karlılıklarda reel olarak gerileme yaşandı

Kar eden şirket sayısı 404'e indi: Erdal Bahçivan, 2023'te ISO 500'ün satışlarının yanı sıra karlılıklarının da zayıf kaldığını söyledi: "2023'te ISO 500'ün faaliyet karı %39.7 artarak; 671 milyar liradan 937 milyar liraya çıktı. Buna karşılık faaliyet karlılığı oranı, 0.3 puan düşüşle %12.8'den %12.5'e geriledi. ISO 500 kuruluşlarının bir diğer karlılık göstergesi olan faiz, amortisman ve vergi öncesi karı %45.5 artışla 808 milyar liradan 1 trilyon 175 milyar liraya yükseldi. Aynı yılda FAVÖK karlılığı oranı 0.3 puan artışla %15.4'ten %15.7'ye çıktı. Son olarak, ISO 500'deki vergi öncesi kar ve zarar toplamının %32.9 artarak 485 milyar liradan 645 milyar liraya yükseldiğini görüyoruz. Ancak satış karlılığı oranınının 0.7 puan düşüşle %9.3'ten %8.6'ya inmesi dikkat çekiyor. Tüm kar büyüklüklerindeki artışlar, 2023 yılı enflasyonunun altında kalırken, bu da reel olarak gerilemeye işaret etti. ISO 500'de vergi öncesi dönem kar ve zarar büyüklüğüne göre 2022'de kar eden kuruluş sayısı 442 iken, bu sayı 2023'te 404'e indi. Zarar eden kuruluş sayısı da 58'den 96'ya yükseldi. Bu sayı, 2018 sonrasındaki en yüksek değer olarak tespit edildi."

Finansman giderleri 2023'te %92.5 arttı

Erdal Bahçivan, 2023'ün en çarpıcı gelişmelerinden birinin de uzun yıllardır ilk kez ortaya çıkan net kambiyo zararı olduğunu ifade etti: "Buna karşılık kambiyo işlemleri haricindeki diğer gelirlerden elde edilen net kar, 282 milyar liraya çıkarak kur zararını fazlasıyla telafi etti. Bu sayede toplam faaliyet dışı gelirlerin net satışlara oranınının %2.1'den %3.6'ya çıktığı anlaşılıyor. Bu noktada, söz konusu gelirler içerisinde faiz, temettü, iştirak, menkul kıymet, duran varlık satışı, komisyon vb. gibi kalemlerin yer aldığını hatırlatmak isterim. Sanayinin son 10 yıldaki üretim faaliyeti dışı gelirlerinin dönem kar ve zarar toplamı içindeki paylarına da dikkat çekmek istiyorum. Bu pay, üst üste dört yıl düşüşle 2022'de %22.9'a kadar geriledikten sonra 2023'te %41.3'e çıkmış ve geçmiş yıllardaki ortalamasına yaklaşmış gözüküyor. ISO 500'ün finansman giderleri de 2023'te %92.5 artarak 277 milyar liradan 533 milyar liraya yükseldi. Böylece finansman giderlerinin faaliyet karına oranı 15.6 puan artışla %41.3'ten %56.9'a çıkmış durumda. Son 12 yıllık ortalamasının %57 olduğu düşünüldüğünde; yıllardan beri hep işaret ettiğimiz üzere sanayinin elde ettiği karın yarısından fazlasını finansman giderlerine ayırmaya devam ediyor."

Enflasyon düzeltmesi bilançoda özkaynak payını artırdı : 2023'te enflasyon düzeltmesi sonrası verilere bakıldığında, ISO 500'ün aktif toplamının %126 artarak 3.9 trilyon liradan 8.8 trilyon liraya yükseldiğinin altını çizen Bahçivan, bu artışın 2.9 trilyona yakın kısmının enflasyon düzeltmesinden kaynaklandığını anlattı: "Aktiflerin alt kalemlerine inildiğinde, enflasyon düzeltmesi esas olarak duran varlıkları etkiledi. Duran varlıklar %242 artarak 1.4

2022 Sıra No	2023 Sıra No	Kuruluş	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	1	Tüpraş	484.188.208.633
3	2	Ford Otomotiv	238.014.338.237
2	3	Star Rafineri	226.774.747.074
4	4	İstanbul Altın Rafinerisi	142.530.681.427
7	5	Toyota Otomotiv	127.450.181.339
9	6	Oyak-Renault	107.208.501.270
8	7	Arçelik	99.861.023.084
15	8	Mercedes-Benz	94.255.319.762
44	9	Gramaltın Kıymetli Madenler	89.948.387.207
5	10	Ereğli Demir ve Çelik	79.521.373.857

trilyon liradan 4.7 trilyon liraya ulaştı. Bu artışın 2.7 trilyonluk kısmı enflasyon düzeltmesine bağlı olarak gerçekleşti. Dönen varlıklardaki artış ise %63 ile çok daha düşük kaldı ve enflasyon düzeltmesi bu kalemden sadece 173 milyar liralık katkı yaptı. Özkaynaklar 2023'te enflasyon düzeltmesi sonrası verilerle %245 artarak 1.4 trilyon liradan 4.8 trilyon liraya çıktı. Bu kalemden enflasyon düzeltmesinin etkisi 2.8 trilyon ile oldukça yüksek. Toplam borçlardaki etki ise düzeltmenin parasal olmayan kıymetlere uygulanmış olması nedeniyle çok daha düşük düzeyde gerçekleşti. Düzeltme sonrası verilerle toplam borçlar yaklaşık %60 artarak 2.5 trilyon liradan 4 trilyon liraya çıkarken, düzeltmenin etkisi 31 milyar lira ile sınırlı kaldı. Enflasyon düzeltmesinin etkisiyle ISO 500'ün kaynak yapısında özkaynaklar lehine önemli bir gelişme sağlandı. 2022'de %35.7 olan özkaynak payı, 2023'te düzeltme yapılmaması halinde %33.2'ye düşecek iken düzeltme sonrası %54.5'e yükseldi. Enflasyon düzeltmesi ISO 500'ün bilançosunda özkaynak payını 21.3 puan artırarak toplam borçların üzerine çıkardı."

Mali borçlar 1.3 trilyon liradan 2 trilyon liraya çıktı

Bahçivan, ISO 500'de mali borçların %54 artışla 1.3 trilyon liradan 2 trilyon liraya çıktığını bildirdi: "Diğer borçlarda ise %66'ya yakın bir artışla 1.2 trilyon liradan yine 2 trilyon liraya yükseliş söz konusu. Enflasyon düzeltmesinin yalnızca parasal olmayan kıymetlere uygulanması nedeniyle mali borçlar hiç etkilenmezken diğer borçlardaki etki ise %1.6 ile oldukça sınırlı kaldı. 2021 ve 2022'ye benzer şekilde 2023'te de diğer borçların mali borçlardan daha hızlı arttığını görüyoruz. Bu durum muhtemelen geçtiğimiz yılın ikinci yarısında finansmana erişim koşullarında yaşanan sıkışmanın etkilerini taşıyor. Diğer taraftan vade yapıları incelendiğinde ise kısa vadeli mali borçlardaki artışın %53 ile uzun vadeli mali borçlardaki %56'lık artışın hafif altında kaldığı dikkat çekiyor. Kısa vadeli mali borçların toplam borçlar içerisindeki payı %51.7 ile uzun vadeli borçların üzerinde kaldı

HABER

ve önceki yıla göre önemli bir değişim kaydetmedi.”

Sanayinin teknolojik dönüşümü için umut verici: Erdal Bahçivan, her yıl yapılan araştırma ile birlikte ‘Sanayide Teknoloji Yoğunluklarına Göre Yaratılan Katma Değer Dağılımı’nın da incelendiğini belirtti: “Sanayimizin düşük, orta ve yüksek teknoloji ile bağıni en somut şekilde ortaya koyan bu verilerde son yıllarda genellikle durağan, değişmeyen bir seyir vardı. Fakat bu yıl sanayimizin orta-yüksek ve yüksek teknolojiye doğru olumlu bir kırılma yaşandığını görüyoruz. 2022’ye göre 2023’te yüksek ve orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sektörlerin yaratılan toplam katma değer içindeki payını 4 puan artırması sanayimizin teknolojik dönüşümü adına umut vericidir.”

Halka açık şirket sayısı 85’e çıktı : Erdal Bahçivan, “ISO 500 içinde halka açık kuruluşların sayısı 2017-2021 döneminde 65-69 bandında seyrettikten sonra 2022’de 8 adet, 2023’te 12 adet artarak 85’e yükseldi. Böylece ISO 500 içinde halka açık kuruluş sayısı bugüne kadarki en yüksek düzeyine ulaştı. Sanayi şirketlerimizin halka açılmaya dönük ilgisinin 2024’te de sürdüğünü görüyoruz ve bu süreci sanayi firmalarımızın sermaye piyasası araçlarını daha fazla kullanması açısından olumlu buluyoruz. Türk sanayi sektöründe yabancı sermaye paylı kuruluşlar da önemli rol

oynamaya devam etti. 2010’lu yıllarla birlikte düşüş eğilimi gösteren yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı, 2023’te 8 adet artışla 116’ya yükseldi, bunu ISO 500’ün olumlu göstergelerinden biri olarak görüyoruz. ISO 500’ün istihdamı da 2023’te %1.9 artarak yaklaşık 804 bin kişiye yaklaştı, aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış da %120 civarında gerçekleşti” dedi.

“Yüksek enflasyonun yarattığı hasar büyük”: Bahçivan, 2022’de ekonomide rasyonaliteden kopuş ve ekonomik uygulamalardaki ‘gel-git’lerin ekonomide yarattığı tahribatın çok konuşulduğunu vurguladı: “ISO 500’ün 2023 sonuçlarını bir anlamda finansal istikrardan uzaklaşmanın ilk etkisinin yüksek enflasyon olacağı, enflasyonist bir büyüme yapısının da nitelikli ve sürdürülebilir olamayacağı gerçeğini gösteren mikro bir laboratuvar olarak görmeliyiz. Artık hepimiz biliyoruz ki yüksek enflasyon şirket bilançolarında geçici bir illüzyon yaratıyor. Zaman geçtikçe gerçeklerle yüzleşiyoruz. ISO 500’ün temel göstergelerinin bize söylediği de bu. Bizim reel sektör olarak yaşadıklarımız bir yana; yüksek enflasyonun kamu maliyesi, mali dünya ve hepsinden de önemlisi toplumda yaratmış olduğu hasar büyük. Çünkü enflasyon sadece ekonomik bir hasar değil, sosyolojik, psikolojik ve en önemlisi ahlaki, etik bir etki de yaratıyor.”

“Yüksek enflasyon şirket bilançolarında geçici bir illüzyon yaratıyor”

İstanbul Sanayi Odası (İSO)

Meclisi’nin 2024 yılı Haziran ayı Haziran ayı olağan toplantısı, ISO 500 Büyük 2023 Verileri Işığında Sanayimizin ve Ekonomimizin Risk ve Fırsatlarıyla Birlikte Bugününü, Geleceğini Değerlendirmek’ ana gündemiyle Odakule Fazil Zübü Meclis Salonu’nda düzenlendi. ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan’ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıda, Bilkent Üniversitesi Ekonomi Bölümü Öğretim Üyesi Prof.Dr. Hakan Kara, Topkapı Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Erhan Aslanoğlu ve Koç Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Selva Demiralp’in katılımıyla bir de panel düzenlendi.

Erdal Bahçivan

Erdal Bahçivan, “ISO 500’ün 2023 sonuçlarını bir anlamda finansal istikrardan uzaklaşmanın ilk etkisinin yüksek enflasyon olacağı, enflasyonist bir büyüme yapısının da nitelikli ve sürdürülebilir olamayacağı gerçeğini gösteren mikro bir laboratuvar olarak görmeliyiz.

Artık hepimiz biliyoruz ki yüksek enflasyon şirket bilançolarında geçici bir illüzyon yaratıyor. Zaman geçtikçe gerçeklerle yüzleşiyoruz. ISO 500’ün bu yılki sonuçları iç ve dış ekonomik konjonktüre bağlı olarak biraz karamsar olabilir. Ama Türk sanayisinin en zor şartlarda dahi kendi ana faaliyetinde erişmiş olduğu birikim ve dayanıklılık gücüyle üretimini başarıyla sürdürdüğünü göstermesi açısından da çok değerlidir” dedi.

Erdal Bahçivan, “Orta-yüksek ve yüksek teknoloji sanayilerin brüt katma değerdeki toplam payının 2022’ye göre 4 puanlık artışla %37.4’e çıkarak şimdiki kadarki en yüksek düzeyine ulaşması, sanayi sektörümüz için uzun süredir arzu ettiğimiz teknolojik dönüşüm konusunda bizlere umut ışığı oldu. ISO 500’deki Ar-Ge harcaması yapan kuruluşların sayısında 2018’e kadar kademeli bir şekilde yaşanan artış daha sonra durağanlaştı. 2023’te söz konusu sayı geçen yıla göre 5 adet artarak 265’e yükseldi. Ancak bu durum sanayimizin teknoloji ve yenilik üretebilen bir yapıya kavuşabilmesi için Ar-Ge’yi daha çok odağına alması gerektiği gerçeğini değiştirmiyor” açıklamasını yaptı.

Elde edilen karın yarısı finansman giderlerine ayrılıyor: ISO 500’ün finansman giderlerinin 2023’te %92.5 artışla 277 milyar liradan 533 milyar liraya yükseldiğini kaydeden Erdal Bahçivan, “Böylece finansman giderlerinin faaliyet karına oranı 2022’ye göre 15.6 puanlık artışla %41.3’ten %56.9’a yükseldi. Son 12 yıllık ortalaması %57 olan bu oran, yıllardan beri sanayicinin elde ettiği karın yarıdan fazlasını finansman giderlerine ayırmak zorunda kaldığı gerçeğini ortaya koyuyor.”

ISO 'Yeşil Dönüşüm Ödülleri' verildi Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgesi geliyor

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki'nin katıldığı, ISO Yeşil Dönüşüm Ödülleri' töreninde 6 kategoride 26 ödül verildi. Kaleseramik Çanakkale Kalebodur Seramik Sanayi A.Ş., WAT Motor Sanayi ve Ticaret A.Ş.,

Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş.-Aksaray Fabrikası, Arçelik A.Ş.-Bulaşık Makinesi İşletme Şubesi, ABS Alçı ve Blok Sanayi A.Ş. ve Vestel Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş. kategori birincileri oldu.

Istanbul Sanayi Odası (ISO), üretim süreçlerinin her alanında sürdürülebilirliği odağına alan sanayi firmalarının örnek ürün ve uygulamalarını ödüllendirdi. 1995'ten bugüne markalaşan ISO Yeşil Dönüşüm Ödülleri'ne bu yıl 'Sürdürülebilirlik Alanında İşbirliği' kategorisi de eklendi. ISO Yeşil Dönüşüm Ödülleri; Çevre Kategorisi altında 'Çevre Dostu Uygulama' ve 'Çevre Dostu Ürün', Enerji Verimliliği Kategorisi altında 'Enerji Verimliliği Projesi' ve 'Enerji Verimli Ürün', Sürdürülebilirlik Kategorisi altında da 'Sürdürülebilirlik Alanında İşbirliği' ve 'Sürdürülebilirlik Yönetimi' olmak üzere toplam 6 kategoride düzenlendi. ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan'ın evsahipliğinde gerçekleşen ödül törenine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki, İstanbul Valisi Davut Gül, İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. İsmail Koyuncu, İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Osman Bülent Zülfiyar, sivil toplum kuruluşları temsilcileri ve çok sayıda sanayici katıldı.

6 kategorinin birincileri: Jüri özel ödülleri de dahil olmak üzere 6 kategoride 26 sanayi kuruluşu ödül aldı. Altı kategorinin birincileri şu sanayi kuruluşları oldu: Çevre Dostu Uygulama kategorisinde Kaleseramik Çanakkale Kalebodur Seramik Sanayi A.Ş., Çevre Dostu Ürün kategorisinde WAT Motor Sanayi ve Ticaret A.Ş., Enerji Verimliliği Projesi kategorisinde Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş.-Aksaray Fabrikası, Enerji Verimli Ürün kategorisinde Arçelik A.Ş.-Bulaşık Makinesi İşletme Şubesi, Sürdürülebilirlik İşbirliği kategorisinde

ABS Alçı ve Blok Sanayi A.Ş. ve Sürdürülebilirlik Yönetimi kategorisinde Vestel Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Bakanlık, Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgesi düzenleyecek: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki, günümüze damgasını vuran en büyük olgunun değişim olduğunu vurguladı ve firmalara dönüşüme ayak uydurmaları çağrısında bulundu: "İhracatın %25'ten fazlası İstanbul'dan yapılıyor. Sanayide Yeşil Dönüşüm için Bakanlık uzmanlarımızla sanayicilerimizi buluşturacağız. Sınırdaki Karbon Düzenlemesi kapsamında yurt dışında mal satılabilmek için 2030'a kadar üretimde emisyonları düşürmemiz gerekiyor. Sanayicilerimize eşit rekabet ve yeşil finansman imkânı sağlayacak olan Sanayide Yeşil Dönüşüm Belgesi düzenleyeceğiz. Küresel ısınma bir gerçeklik. Bu bilinci artırmak adına ÇEVREFEST'i düzenledik. Bizler, üreteceğiz ama çevreyi kirletmeyeceğiz. Emisyonlarımızı 2030'da, artıştan %41 oranında azaltacağımızı taahhüt ettik. Korunan alanlarımızı çoğaltıyoruz. Orman varlığını artıran dünyadaki ender ülkelerden biriyiz."

"Yeşil dönüşüm zorlukları ve fırsatları getiriyor": Firmaların, yeşil dönüşümünün süratle gerçekleşebilmesi için iyi uygulama örneklerinin büyük önem taşıdığını vurgulayan ISO Başkanı Bahçivan, 'yeşil dönüşüm'ün küresel bir zorunluluk olarak karşımıza çıktığını söyledi: "Yeşil dönüşümü başarabilmek için ekonomilerimizi dönüştürüyor olmak hiç şüphesiz zorluklarla birlikte fırsatları da beraberinde getiriyor. Herkes için adil bir geçişin sağlanması elzem. Dünyanın iklim değişikliği ile mücadelesinde 'sürdürülebilir yatırımların' aciliyetini daha güçlü hissediyoruz." Bahçivan, İklim Değişikliği Başkanlığı'nın 'İklim Kanunu'nu çalıştığını ve Meclis'ten geçmesiyle yürürlüğe girmesini beklediklerini, Ulusal Emisyon Ticaret Sistemimizin çerçevesinin de bu kanunla belirlendiğini aktardı: "Ulusal Emisyon Ticaret Sistemimizin iki yıllık pilot döneminin ardından Ekim 2026'da hayata geçmesi hedefleniyor. Sistem hayata geçtiğinde Avrupa Birliği'nde (AB) olduğu gibi önemli bir gelir de söz konusu olacak. Eğer biz özel sektörü AB'de olduğu gibi desteklersek, söz konusu yatırımlarla sağlanacak yeşil dönüşümün, enerji ithalatı, fosil yakıt kaynaklı hava kirliliği, tarımda hasat kaybındaki azalışlar kanalıyla milli gelirin yıllık ortalama %7.8'ine kadar ulaşabilecek ekonomik ve çevresel faydasından yararlanabiliriz."

İSO, Mesleki Eğitim İşbirliği Projesi'ni Şırnak'a taşıdı

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu ve Meclis Üyeleri Şırnak ve Hakkari'ye ziyarette bulundu. İSO heyeti, Gabar Petrol Kuyuları Bölgesi'nde incelemelerde bulundu. 'İSO Mesleki Eğitim İşbirliği Projesi' (İSO MEİP) Protokolü imzalandı.

Şırnak Valisi Cevdet Atay, "İSO'nun işbirliği içerisinde bir model ile buraya yeni yatırımcılar getirerek belki buradaki işsizliğe, buradaki istihdama çok ciddi faydalar sağlayacağına inanıyorum" dedi.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, İstanbul'da başlatılan projenin başka şehirlere taşınması noktasındaki ilk uygulama örneğinin Şırnak'ta gerçekleştirildiğini belirtti.

Şırnak Ticaret ve **Sanayi Odası** Başkanı Osman Geleş, şunları söyledi: "Buradaki genç kardeşlerimize iş alanı oluşturamamak hepimizin sorunu. Bu probleminizin çözümü adına bölgeye yapılacak her bir yatırım için elimizden gelen yardımı yapmaya hazırız."

Sanayicilerin sürdürülebilirlik skorları açıklandı

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından Ipsos Araştırma ve Danışmanlık Şirketi A.Ş. (Ipsos) işbirliğiyle Türkiye'deki **sanayi** kurumlarının sürdürülebilirlik konusundaki mevcut durum ve yaklaşımlarını anlamak üzere gerçekleştirilen **İSO Sanayide Sürdürülebilirlik Eğilimi Araştırması**'na göre Türkiye genelinde **sanayi** firmalarının 100 üzerinden yapılan puanlamayla en yüksek skora ulaştığı alan 48.97 ile

Erdal
Bahçivan

'Farkındalık' oldu. Firmaların 'Yaklaşım' alanındaki skorları 34.27, 'Uygulama Skorları' ise 18.19 olarak ölçüldü.

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "Yeni araştırmamız, 'sürdürülebilir üretim'in yaygınlaşmasına katkı yapacak" dedi.

Ipsos CCO & Türkiye ESG Lideri Yasemin Özen Gürelli, **sanayi** firmalarının sürdürülebilirliği vizyonlarının kritik bir parçası olarak gördüğünü söyledi.

İmamoğlu: Kişiler gelip geçicidir, kurumlar kalıcıdır

İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu, kişilerin gelip geçici, kurumların ise kalıcı olduğu mesajını verdi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) "Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı"na katılan İmamoğlu, İBB ve İSO arasında sağlanan iş birliği zemininin önemine dikkat çekti. İmamoğlu, "İSO, aynı alanda iş yapan insanların bir araya gelip kurduğu bir meslek kuruluşu. Burada her ne kadar odağı, İstanbul'daki sanayicilerin istekleri, talepleri, sıkıntıları, çözümler, sorunlar gibi bir çemberin içine koysak da sonuçta aslında İstanbul'un paydaşısınız. İBB ise istediğimiz ve arzu ettiğimiz yerel demokrasinin güçlendiği bir ortamda, çok daha iyi yerlere tırmanabilecek sorumluluk kapasitesinin bugünkü özeti bile, sizlere ait olan, yani İstanbul halkına ait olan her konuya muhatap, her konuda

yetkisi olmasa bile, kanunen birçok kısıtlı olsa bile, her konuya muhatap ve o konuların takipçisi ve çözüme kavuşturma konusunda sorumlu olduğu alanlarda sorumluluklarını üstlenen bir kurum. Bu manada birbirinden uzak olmak, zaten düşünülemez, kabul de edilemez" dedi.

BİR GERÇEĞİN ALTINI ÇİZMEK LAZIM...

"Ama bir gerçeğin altını çizmek lazım" diyen İmamoğlu, özetle şunları söyledi:

"Türkiye'mizdeki atmosfer, kurumları bazen birbirinden uzaklaştırabiliyor. Bizim yoğun çabalarımıza rağmen, arzu ettiğimiz seviyeye ulaşamadığımızı dile getirmek isterim. Şunun da altını çizeyim: İSO, bu konuda gerçekten ilgili ve işin içinde olan, İstanbul'u ilgilendiren hususlara katkı sunma

ve içinde olma gayretini gösteren kurumlarımızdan olduğu için de ben buradan teşekkür ederim hem Başkanına hem yönetimine hem üyelerine. Böyle de olmalı. Çünkü bu şehir hepimizin, bu ülke hepimizin. Ülkemizde hükümetler olabilir, yerel yönetimler olabilir, kişiler gelip geçicidir, kurumlar kalıcıdır. Hele hele devletimiz bakidir, ebedidir. Ezeli olduğu kadar ebedidir. O bakımdan ülkemiz, bayrağımız, devletimiz, milletimiz gibi kutsal kavramlar üzerinden baktığımızda, geçici olan her unsurun, dönemlerinde sanki kalıcıymış gibi yarattığı atmosfere de aldanmamak lazım."

ISO 500'de Gaziantep'ten 29 firma yer aldı

GAZİANTEP Sanayi Odası (GSO) Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ünverdi, **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** tarafından açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" içinde Gaziantep'ten 29 firmanın yer aldığını bildirdi.

Ünverdi, yaptığı yazılı açıklamada, Gaziantep'in **ISO 500**-2022 yılı araştırmasında 28 olan firma sayısının 2023'te 29'a yükseldiğini ve Gaziantep'in iller bazında ise 5'inci sırada yer aldığını ifade etti.

Listede yer alan firmaları tebrik eden Ünverdi, şunları kaydetti:

"6 Şubat 2023'te şehrimizde ve bölge-mizde meydana gelen deprem felaketinin yıkıcı etkileri başta olmak üzere küresel sorunlarla mücadele eden firmalarımızın sergilediği performans, kent ve ülke ekonomimizin büyümesine ve kalkınmasına önemli katkılar sunmaktadır.

Sorunlarımız olsa da yeşil üretime geçiş ve dijitalleşme geri planda kalacak bir konu değildir. Özellikle ihracatçı firmalarımızın sürdürülebilirliği için bunlar birer zorunluluktur. Bu doğrultuda önemli mesafeler kat eden firmalarımız var ve bizim hedefimiz omuz omuza verip bu süreci hep birlikte başarmaktır. Gaziantep **Sanayi Odası** olarak sürdürülebilir **sanayi** için, yeşil dönüşüm, dijitalleşme, verimli üretim, yapay zeka, e-ticaret konularında çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Bu sayede **ISO 500** listesindeki firma sayımızı daha da artıracacağız." (aa)

İmamoğlu: “Allah'ın nimeti, ‘İstanbul’ diye bir markanın dünyada bir benzeri yok”

İSTANBUL (AA) - İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu, İstanbul Sanayi Odasının (İSO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'na katıldı.

Beyoğlu'nda İSO'nun merkez binasında düzenlenen "İstanbul'un Gelecek Vizyonunda Sanayimizin Yeri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı programda konuşan İmamoğlu, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İstanbul Sanayi Odası arasında sağlanan işbirliğinin önemli olduğunu söyledi.

İSO'nun İstanbul'u ilgilendiren konulara katkı sunan kurumlardan biri olduğunu belirten İmamoğlu, "Bu şehir, bu ülke hepimizin. Biz, ezelden gelip ebediyete doğru giden böylesi kutsal emanetlerin iyi yönetilmesi noktasında, işbirliğimizi en üst seviyede ortaya koyarak, sürdürülebilir bir ortamı var etme sorumluluğuna da sahibiz. Her şeyin içinde olduğu bir organizasyon ile doğru kararlar alma mekanizmalarını kurabilme becerisini ortaya koyduğunuzda, her türlü konuyu, sorunu aşabileceğimizi düşünüyorum." ifadesini kullandı.

İstanbul Sanayi Odası ve İstanbul Ticaret Odası gibi kurumlara işbirliklerini önde tutmaları gerektiğini aktaran İmamoğlu, yatırım ortamını

iyileştirmek ve iş gücünün niteliğini yükseltmenin ortak çabaları olduğunu dile getirdi.

İstanbul'un marka değerine vurgu yapan İmamoğlu, şöyle konuştu:

"Allah'ın nimeti, 'İstanbul' diye bir markanın dünyada bir benzeri yok. Dünyanın bana göre en önemli 5 markasından birisidir İstanbul. İsim olarak, bilinirlik olarak, herkesin zihnindeki yeri olarak baktığınızda,

muazzam bir markanın sahibiyiz. O zaman ona dönük sorumluluğumuz o kadar büyük ki. O bakımdan biz, bütün bu meselelerin çözümünü, gerçekten işbirliği içerisinde çözeceğimizin farkında olan bir yönetimiz. Bu işbirliğinin temelinde aslında demokrasi var, katılımçılık var, şeffaflık var."

İmamoğlu, Eylül ayında İstanbul'un 1/100.000'lik planlarının

başlangıcını ilan edeceklerini ve bunun kentte yer alan bütün sektörlerin geleceği açısından önemli olduğunu vurguladı.

1/100.000'lik planların sadece imarla ilgili olmadığına işaret eden İmamoğlu, şunları kaydetti:

"Yapılaşmayı tarifleyen bir şey değildir sadece ya da işte sanayi nerede, konut nerede meselesi değildir tek başına. Aslında 1/100.000'lik ölçek dediğimiz şey, bir kentin anayasasıdır. Kültürünü tarifler, sanatını tarifler, eğitimini tarifler, doğasını, yaşamını, suyunu tarifler ve bunlara çözüm bulur. Bütün bunları çözebilmenin tek yolu var. Gerçekten akıl yolu ve bilim yoludur. Bundan sapmadığınız zaman, emin olun ekonominiz de iyi olur, dış politikanız da iyi olur, ticaretiniz de iyi olur, sanayiniz de iyi olur, şehirciliğiniz de güzel olur. İstanbul'a sorumlu olmak, insanlığa karşı sorumlu olmaktır. İnsanlığa karşı mahcup olmayacağımız güzel bir dönemi İstanbul'umuza var etmek istiyoruz."

İmamoğlu ve İSO Başkanı Erdal Bahçivan, konuşmaların ardından, İSO Meclis ve Meslek Komitesi üyelerinden gelen soruları yanıtlayıp, gelen talep, sorun ve çözüm önerilerini dinledi.

Su tüketimine göre İstanbul'da 20 milyon insan yaşıyor

İBB Başkanı İmamoğlu, ISO Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'ndaki konuşmasında, İstanbul'un resmi nüfusunun 16 milyon olduğuna işaret ederek, "Bugün tüketilen su miktarından diğer verilere baktığımızda, 20 milyona yakın insanı barındıran bir şehirdeyiz" dedi

RECEP BAHAR / İSTANBUL

İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu, İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'na katıldı. İSO'nun BeYOğlu Odakule'deki merkez binasında yaklaşık 300 sanayicinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda konuşan İmamoğlu, Türkiye'deki atmosferin kurumları bazen birbirinden uzaklaştırabilmesine işaret etti. İmamoğlu, şunları söyledi: "İstanbul'un ne yazık ki, üst ölçek çevre düzeni planı yok. 1/100.000'lik çevre düzeni planı niçin yok? Aslında 1/100.000'lik ölçek dediğimiz şey, bir kentin anayasasıdır. Kültürünü tarifler, sanatını tarifler, eğitimini tarifler, doğasını, yaşamını, suyunu tarifler... Biz, İstanbul meselesinin özeti ni şöyle okuyoruz: İstanbul, yaklaşık 16 milyon. Resmi nüfusundan bahsediyorum. Bugün tüketilen su miktarından diğer verilere baktığımızda, 20 milyona yakın insanı barındıran bir şehirdeyiz. İstanbul, Marmara'nın bir parçası. Marmara Bölgesi'ne baktığımızda da yaklaşık 26-27 milyon civarında resmi nüfusa sahip bir bölgeden bahsediyoruz. Ve bu bölge, aslında Türkiye'mizin neredeyse 10'da 1'i. Ancak burada Türkiye'nin üç kişiden birisini yaşıyoruz. Belki sanayisinin yüzde 50'sine yakını barındırıyoruz. Gayri-safi milli hasılanın oranını

siz daha iyi biliyorsunuz. Yüzde 55-60'lara kadar çıkabiliyor bu rakam. Veya ithalat-ihracatta ne kadar devasa bir orana geldiğini görebiliyoruz."

İstanbul, Türkiye'yi sırtlıyor

İSO Başkanı Erdal Bahçıvan da İstanbul sanayisinin Türkiye ekonomisini sırtlayan bir güce sahip olduğunu belirterek, "İstanbul'un ülke ekonomisindeki ağırlığı ve muhtemel bir depremin senaryo analizleri ortadayken, beklenen riski kabul edilebilir bir seviyeye indirmek adına eyleme geçmezsek, ne yazık ki bedelini yine ülke olarak hepimiz ödeyeceğiz. İstanbul'da 'kentsel dönüşüm' benzeri bir 'sanayi dönüşümü' programının ivedilikle başlatılması gerektiğini düşünüyoruz" dedi. İstanbul'un geleceğinin sanayiye bağlı olduğunu ifade eden Bahçıvan, "İstanbul'un menfaatleri ile sanayimizin menfaatleri birlikte ele alınmalıdır. İstanbul'da bilgi ve

teknoloji yoğunluğu yüksek, katma değerli üretim yapan sanayi için yeni alanlar oluşturulmalı. Ayrıca İstanbul'umuzun bugün en büyük ihtiyaçlarının başında dünya ölçeğinde bir fuar alanına sahip olmak geliyor" diye konuştu. İstanbul'un sorunları arasında 'trafik yoğunluğunun' ilk sıralarda yer aldığı dikkat çeken Bahçıvan, şunları söyledi: "Özellikle sanayinin yoğun bulunduğu yerlerde lojistik de trafik sıkışıklığına sebep oluyor. Avrupa ve Anadolu yakasında kurulacak lojistik merkezleri bu soruna bir nebze çözüm olabilir. Genişleyen İstanbul'da eskiden merkez dışında olan Erenköy ve Haydarpaşa Gümrükleri artık şehrin içinde kaldıkları için ciddi bir trafik sorunu oluşturmakta. Öte yandan taksi sisteminin acilen rehabilite edilmesi, İstanbul'un itibarı ve marka şehir olması yolunda yapılması gereken çalışmaların başında geliyor."

Sanayinin sorunlarını İmamoğlu'na anlattılar

EKONOMİ SERVİSİ

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO), 'İstanbul'un Gelecek Vizyonunda Sanayimizin Yeri, Sorunlar ve Çözümler' başlıklı Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'na ağırladı. Toplantının açılış konuşmasını yapan ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye ekonomisini sırtlayan İstanbul sanayisinin karşı karşıya olduğu, riskleri kabul edilebilir bir seviyeye indirmek adına 'kentsel dönüşüm' benzeri bir 'sanayi dönüşümü' programının ivedilikle başlatılması gerektiğinin altını çizdi. Bahçivan, şöyle devam etti:

"İstanbul'un menfaatleri ile sanayimizin

menfaatleri birlikte ele alınmalıdır. İstanbul'da bilgi ve teknoloji yoğunluğu yüksek, katma değerli üretim yapan sanayi için yeni alanlar oluşturulmalı. Ayrıca İstanbulumuzun bugün en büyük ihtiyaçlarının başında dünya ölçeğinde bir fuar alanına sahip olmak geliyor."

ÇEVRE DÜZENİ PLANLANACAK

İstanbul'un tanıtımı ve imajının geliştirilmesine ilişkin faaliyetler bütüncül, stratejik ve uzun vadeli bir bakış açısıyla ele alınmalı diyen Bahçivan, "Bu doğrultuda çalışmaların, kent markası yaratılması adına etkin bir şekilde yürütülmesi önem arz et-

mektedir." ifadelerini kullandı. Şehirler büyüdükçe eşitsizliklerin arttığını ve geçim kaynaklarının azaldığını dile getiren **Erdal Bahçivan**, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu sorunların çözümü ise sürdürülebilir ve dirençli şehir olmaktan geçmektedir. Sürdürülebilir ve dirençli şehir inşasının başarılı bir planlama ile mümkün. İstanbul'un geleceğine dair veriye ve uluslararası normlara dayalı çalışmalar yürütmek üzere kurulan İstanbul Planlama Ajansı tarafından yakın zamanda Çevre Düzeni Planı çalışmaları başlanacak. Yeni bir planın hazırlığında iken bir önceki planda sanayi adına yanlış gördüğümüz

stratejilerin düzeltilmesini bekliyoruz."

İSTANBUL'UN SORUNLARI

İstanbul'un sorunları arasında 'trafik yoğunluğunun' ilk sıralarda yer aldığına dikkat çeken **Erdal Bahçivan**, sözlerini şöyle tamamladı:

"Özellikle sanayinin yoğun bulunduğu yerlerde lojistik de trafik sıkışıklığına sebep oluyor. Kurulacak lojistik merkezleri bu soruna bir nebzeye çözüm olabilir. Gündüz oluşan lojistik trafiği geceye kaydırılarak trafik rahatlatılabilir. Erenköy ve Haydarpaşa Gümrükleri artık şehrin içinde kaldıkları için ciddi bir trafik sorunu oluşturmakta. Bu gümrükler çevre düzeni planında

şehir çeperlerine doğru konumlanabilir.

"İstanbul'daki taksi sayısının yetersiz olduğunu, sayıyı artırmak için çalışmalar yapıldığını biliyoruz. Ancak taksilerde daha büyük bir sorun var, o da kalite sorunu. Taksi sisteminin acilen rehabilite edilmesi, İstanbul'un itibarı ve marka şehir olması yolunda yapılması gereken çalışmaların başında geliyor. Bir diğer önemli sorun da otopark sorunu. Ne yazık ki kentte iyi tasarlanmış, yeterli otopark olmadığı için bu konuda özel teşebbüslerin oluşturduğu palyatif çözümler hem kalite hem de maliyet açısından İstanbul halkını ciddi manada mağdur ediyor."

İstanbul'un, Türkiye ekonomisinin en önemli merkezi olduğuna kaydeden Ekrem İmamoğlu, şu vurguları yaptı:

"Bu dönemde ISO gibi İTO gibi sanayi ve ticarete yön veren ana aktörlerin oluşturduğu odalarla, çatı örgütlerle birlikte hareket etmek ve çözüm önerileri üretmek zorundayız. Şehrimizin sanayi üretim kapasitesini artırmak, yatırım ortamını iyileştirmek ve iş gücünün niteliğini yükseltmek için el birliğiyle çaba göstermeliyiz. İstanbul olarak, yatırımcılara sağladığımız teşviklerin etkinliğini artırmak ve iş dünyasının bürokratik engellerle karşılaşmadan faaliyet gösterebilmesi için gerekli reformları yapmak zorundayız. Ayrıca, eğitim ve teknolojiye yapılan yatırımları artırarak, iş gücümüzü global rekabete hazırlamak da önceliklerimiz arasında yer almalı."